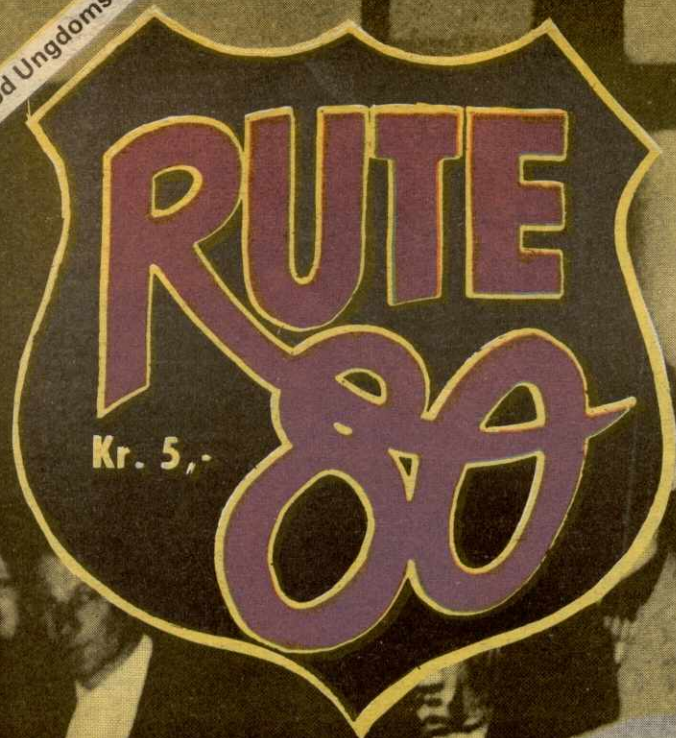

—Rop, skrål

og ekte hissighet da pappa sloss mot snuten i '56

—Flokker begynte å blokkere gaten for trafikken, mens andre trommet rytmen på taket av parkerte biler. Flokken som trengte seg rundt politifolkene ble mer og mer aggressiv, og det var spredte tilfeller til håndgemeng. Politi væpnet med kuller gikk til lynaksjon

MIDTSIDENE

Er USA døv, blind uten klør? SIDE 14
Nazistene beveger seg mot Sovjet SIDE 3
Var Kong Haakon sosialist? SIDE 12

Bob Marley og Pauline Black om RASTA OG KVINNEKAMP

Korleis er rastafarianismen sitt syn på kvinnekampen?

Kva er kvinna si rolle innafør denne religionen, som er blitt verdskjend med reggae'ens utbreiing? Spørsmåla har vekt stor interesse i USA, der rastafarianismen har fått tilhengarar blant dei svarte.

I den nyaste utgåva av den kaliforniske reggae-avisa Reggae News, har dei snakka med nokre kjende artistar om emnet.

Den første ut er Pauline Black, vokalist i ska-gruppa Selecter:

— *Fleire kvinner tykkjer rasta-kvinner blir undertrykt. Har du nokre tankar om det?*

— Vel, eg veit ikkje for mykje om rasta'ens kultu-

relle bakgrunn. 1) Eg er ikkje jamaicanar 2) Eg har aldri vore på Jamaica 3) Eg har aldri giddi prate med kisar som har vore djupt nedsylda i rasta-religionen. Eg har lese ein del pissprek av Peter Tosh — eg må berre tru kisen er ein dust om han trur på det eg har lese av han om kvinner. Eg vil ikkje akkurat seie at kisen skulle klyngast opp, men — det er hans problem. Ikkje mitt. . .

Eg veit ikkje riktig, eg berre veit at for meg er dei fleste religionar temmeleg galne. Berre avdi det er rasta-religion gjer ikkje det saka betre. Og om dei ønsker å spreie pissprek om kvinner, ville eg ikkje like å høyre det. . .

Og no sjølv kronprinsen, Bob Marley. Les, og bli vis. . .

— *Tykkjer du kvinner er undertrykte?*

— Sjølvklårt.

— *Og kva skulle dei gjere med det?*

— Prise rastafari almektige gud, ham bærer sanningas ord. . .

— *(Bryt han av): Noko av det eg har høyr om rastafarianismen er at kvinnene i rastaopplegget ikkje får ta del.*

— Vel eg seier deg, dei spreier denne propagandaen så kvinnene skal få i mot rasta, utan å vite, fordi utan å vite kan ho høyre at kvinnene ikkje får skikkeleg — æh — du skjønner kva eg meiner, men alt det er berre. . . øh. . . ein kallar

det propaganda!

— *Er ikkje det sant?*

— Det er ikkje sant. Kvinnene er mora vår.

— *Kvinnen er ei mor?*

— VÅre mødre. Vi har mødre, og dei er kvinner.

— *Kva med venner, kvinner som venner?*

— Venner. . . vi opererar ikkje med venner, vi bruker søstre.

— *Søstre. . .*

— Yeah. . .

— *Fleire kvinner tykkjer . . . tar vi feil når vi enkelte gonger tykkjer dere gutar — eg meiner dere rasta'er — ser på oss som ein slags annanklasses borgar?*

— Kor mykje rasta kjenner du til?

— *Berre det du seier til meg.*

— Du veit ikkje mykje rasta. Ser du, all denne er-

faringa og pratinga kjem frå anti-rasta'er.

— *Anti-rasta'er seier dette?*

— Yeah. . .

— *O.K. Er det ikkje sant?*

— Det er ikkje sant!

— *Tykkjer du at kvinner er lik annanklasses borgarar?*

— Annanklasses borgarar, for å seie sanning — yeah mon, kvinner er som esel, du veit esel?

— Yeah. . .

— *Eg elsker esel. . . kvinne elsker esel, eller hest, muldyr, fisk, du skjønner kva eg meiner, så kjem du og snakkar om kvinner. Eg likar ikkje det spørsmålet.*

— *Kva med dette: Er Haile Selassie guddommeleg eller er han guds repre-*

sentant på jorda?

— Haile Selassie er allmektige gud utan erstatning nokon stad på jorda. Sett dread-Haile Selassie a gud veit du, lett-lett sett, det tykkjer eg du bør vite. . . HAILE SELASSIE A GUD ALLMEKTIG!

Skulle desse intervjuar lære oss noko, må det vere at rastafolka enno ikkje har det klårt for seg kva kvinnekamp inneber, og at ganja'en fungerer forvirrande i eit intervju.

Intervjua var ved Douglas Washington, Ojenki & Dercy Diamond frå Los Angeles og Karen frå Santa Barbara, og blei første gong prenta i Reggae News, våren 1980, San Francisco.

Anders

—Ungdommen må bli mer forbanna!

Med Doors' «L'America» på platetallerknen setter vi oss ned for å intervjuer forfatteren av Ungdomsblues. Som den herremann med sans for takt og tone vi er, kunne det ikke bli annet enn nettopp Doors — Rune Berg står nemlig på flyttefot til Paris for å ta leiligheten Jim Morrison bodde da han døde nærmere i øyesyn. Og hvorfor ikke starte der —

Hvorfor digger du deg bort akkurat på Doors, Berg?

— Men hører du ikke det svinger som faen da, mann! Også skriver dem om hverdagslige ting med humor og sting som få andre.

Platevalget vårt var feil — å snakke med Rune Berg mens «La. Woman» ligger på, er som å drøfte familieproblemer med Røste Fossen midt i annen omgang, skulle vi tru. Lysluggen foran oss kan gjenspeile hver gitardragning på en mekelig, ulende måte.

— *Er det ikke vel pretensiøst å lage en debutroman så totalt uten høydepunkter og overraskelser i handlinga? Solstad kan kanskje tillate seg det — men en debutant. . .*

— Fatter hvor du vil hen. Utgangspunktet mitt var et helt annet enn å skrive om sensasjoner. VG-journalistikken har vi mer enn nok av. Jeg har alltid likt å skrive om hverdagen, den er nemlig spennende som bare det.

«Ungdomsblues» er romanen om oss som forsvant ut av tenåra midt på 70-tallet. Musikken som omgir ungdomsmiljøet som blir skildra er derfor ikke Madness og Bob Marley, men Zeppelin, Stones og McLaugh-

lin. Er det en slags sjølbibliografi du har skrevet?

— Nei, det er ikke riktig å si. Men det er klart kameratgjengen i boka representerer på mange måter mine egne holdninger. Jeg har forsøkt å få fram en essens av det som gikk rundt i hodet på følg på den tida.

— *Hva oppfatter du sjøl som hovedideen i boka?*

— Å få fram hvor usikre ungdommen er til tross for den harde fasaden. Ungdommen svever på et vis i løse lufta uten holdepunkter. De bor hjemme hos foreldre — ufrivillig, de går

på skolen — ufrivillig, og de blir behandla som ikke-tenkende, uselvstendige individer. Overallt blir ungdommen møtt av den samme «Hansen — kom opp på tavla»-ovenfra-og-ned-holdninga.

— *Er 1980 helt forskjellig fra 1970?*

— På overflata er forskjellige temmelig store, ja. Men akkurat det jeg nevnte — usikkerheten, det harde miljøet og den falske, harde fasaden trur jeg er den samme. Jeg har snakke med ungdom i 16—17 års alderen som har lest boka mi, og deres

inntrykk stemte godt overens med dette.

— *Men du forsøker ikke å gi ungdommen noen holdepunkter i boka di. Den kan vel ikke akkurat sies å være til noen hjelp mot rotløsheten og usikkerheten?*

— Nei, det har du rett i, og det har vært et av hovedproblemene synes jeg. Valg av form er vanskelig, og det er mye lettere å framstille negative personer enn positive. Problemet er å få fine mennesker til å framstå som troverdige. Kanskje skulle jeg dytta inn en rakrygga m-l'er som rydda opp i blåsinga og resten av elendigheten, smiler Berg.

— *Er du deppa på ungdommens vegne?*

— Kanskje er jeg det. Mest av alt skulle jeg ønske ungdommen blei mye mer forbanna! ungdommen har mye inni huene sine som aldri kommer ut fordi de er kua og blir holdt nede på alle mulige måter. Vi må prøve å hjelpe ungdommen til å få trua på seg sjøl, skjønnere at dem duger. Døm hvertfall ikke ungdommen ut fra hva den voksne generasjon sier. Det er jo umulig å bli klok på. Husker du hvordan vi blei skjelt ut for å være politisk aktive i begynnelsen av 70-åra. «Dette har'ke dere no' greie på — bli tørr bak øra før'u går løs på verdensproblema!» Idag skjeller de samme folka ut ungdommen fordi dem er for passive og lite engasjerte!

Slutter Rune Berg som når du leser dette antakeligvis har slått seg ned i Paris for ei tid. Kanskje dukker han opp i Rute 80 med en artikkel om Jim Morrison?

Arild R.

Bokhosten er over oss — full av etablerte bestselgerforfattere. Tro ikke uten videre at det er de beste bøkene. Vi unge bør i det minste ta en avstikker for vi slår inn på de breie og sikre hovedårene — «Ungdomsblues» i 70-åra. Rune A. Berg skriver ikke for oss — han er sjøl en av oss. Ei drivende god bok, kjemisk fri for «høydepunkter». Dette er hverdagen vår — endelig er vi «hjemme» i ei bok.

Og foreldre dine — som bærer seg over problemer som ikke eksisterte den gang da. . . — tving dem inn i «Ungdomsblues»!

Her følger et par korte utdrag fra boka. Først skal vi

være med på en tur på «Bikuben»:

«— Dø. Stram deg opp'a! toget går snart. Det var'ke alvorlig ment noe av det. fleip. Kom'a gamle ørn!»

Johan retter ut armen som til et kameratslig grep. Knut og Johan løper side om side nedover, og tar igjen Petter og Christian. De har stoppa opp Herregud. De er jo kompisa hans! (. . .)

Christian slår seg løs da toget buldrer inn på perrongen. Det er som å høre en åpning av Frank Zappa.

— Brrrrmæææsk! hylar han og slår en rytme mot veggen, da de går inn i toget.»

Og så er det slutt på lørdagsidyllen;

«— Fordømte tog, mumler han. Han går til baren og kjøper tre pils. Aleine, tenker han. Han er så aleine. Alltid aleine.

Johan og Petter rotter seg sammen. Knut. . . Hvorfor er det sånn?

Han får tre pils. Ei jente ser sørgmodig på han. Han er sikkert et trist syn. Til å grine over. Grin'a folkens! Grin i kor! Christian Hansen er det mest nitriste i hele verden.

Christian begynner på den første pilsen. Han svetter. Alt

flyter rundt. Han må ut. Veien ut er lang, og altfor mange ting er i veien. Mennesker. Knut og jenta. Johan. Petter. Hvor er trappa? Der.

Han spyr i pissoaren, men da dassen er ledig, går han inn dit. Beina er så svake. Overkroppen er for tung. Han sovner på gulvet.

Han våkner av skritt. Han går ut, og ser rett på en mann.

— Jøss, sier mannen.

— Ehrm. . .

— Det er stengt her! For to timer siden!

— ???

Eller har du kanskje vært med på dette før?:

«— Har du liggi med noen før'a? spør hun. Nina ler litt usikkert og forsøker å gjøre spørsmålet så lite direkte som mulig, for å la han forstå at han slettes ikke må svare, hvis han ikke vil.

— Njei, kank'ke si det. . . Knut merker at han rødmer. Det er flaut dette. Av kompisene er han den eneste som ikke har fått et nummer. Desuten er han usikker på om han er den første for henne, og det

er jo totalt nakent å stille opp med null erfaringer.

Skal han spille på et par, tre opplegg? Nei. Han kank'ke begynne å jage med sånt.

— Du var. . . den. . .

Nina tar plutselig rundt han og kvaler «den første» med et voldsomt kyss. De ruller omkring på divanen og ligger en stund og holder rundt hverandre. Det kjennes godt. Knut følger harmoni, Nina er helvetes god! Supertramp har slutta å spille for lenge siden.»

Borgerspirenes primitive ungdomshat

—«De kommunale fritidsklubbene er intet annet enn gatehjørner med tak over» — «buler der subben samles» — «der vanlig ungdom først kommer i kontakt med narkotika og lynol.»

Dette drittpreiket sto å lese i «UFO», organ for Oslo Fremskrittspartis Ungdom, nr. 1 i år. Artikkelen var ment som et svar på et oppslag i Røde Garde (Nå Rute 80) nr. 8 i fjor, der medlemmer og ledere i Tøyen fritidsklubb i Oslo ga Carl I. Hagen det glatte lag for sine planer om å legge ned klubbene.

«UFO»-artikkelen oser av uvitende babbel og primitiv ungdomshat. — For hva veit vel borgerspirene i Fremskrittspartiets Ungdom (FpU) om fritidsklubber? De vanker jo ikke på disse «bulene». De har faktisk ingen egen ungdomstid engang. Uten motforestillinger går de rett inn i foreldrenes roller, leker «siviliserte» unge herrer og frøkner. I propagandaen sin tilstreber de en «etablert» tone og forsøker å lage små Farmand'er. De elsker titler og «viktige» verv i lokalpolitikken (som f.eks. «varamedlem til vei- og vannutvalget» — Chr. Clemm, 2. viseformann i Oslo FpU).

Mens de forbereder seg på toppstillinger i politikk og næringsliv finner de sjølsagt ingen grunn til å mene seg med «subben» på fritidsklubbene. Trenger de adspredelser kan de treffe likesinnede på hjemmefester i villaen, eller rægge rundt i pappas Mercedes.

FOR SKUMMELT
Fritidsklubbene er for skumle

for FpU-folka. For der er vanlige arbeiderungdom i ferd med å prøve ut forskjellige roller, stille spørsmål ved måter å være på, i det hele tatt finne fram sjøl. Dette frykter borgerspirene. Derfor vil de ha fjerna fritidsklubbene.

Og hva er alternativet deres? At vi unge skal «stilles overfor livets realiteter og måtte ta seg selv i nakken». Dette er den velkjente jungelens lov, «den sterkeste rett» tenkinga. Det viser at en gorilla er en gorilla sjøl om den har slips og dress. For, som artikkelforfatteren må innrømme: «Det er opplagt at en del av disse ungdommene hadde havnet på gatehjørnet». Det vil si: Det er opplagt at en del vil gå nedem og hjem, men det driter vi i, de kan takke seg sjøl.

SKJØNNHETSPROBLEM
Det eneste disse kyniske ungdomsfiendene bekymrer seg for, er skjønnsproblemet. FpU's landsstyremøte 4. mai vedtok en «honnør til politiet» (hæpp!) for «den innsats de ydet under opptøyene i Oslo natt til 1. mai». Fremskrittspartiets forskjellige programmer framhever ungdommen som den største truselen mot «lov & orden — en av de viktigste offentlige oppgaver» (lokalvalgprogrammet, s. 29). «Ungdomsforbrytere skal ikke slippe med påtale-unnlatelse» og «spesielle ar-

beidsleire for ungdomsforbrytere» nevnes på s. 35 i handlingsprogrammet. I Oslo-programmet «konstateres» det at «pøbelveldet tar mer og mer overhånd i Oslo», og de vil «akseptere at det kan skje at politiet kan ta noe hardere i enn kanskje det som etterpå vise seg å være nødvendig» (!) (s. 12).

De som til daglig er beskjeftiga med å snyte på egen skatt, snylte på skattebatalerne

— Dette er så dumt at det er vanskelig å kommentere, utbryter Kjell Lindestøl, landssekretær i Landsforeningen for Fritidsklubber, når vi viser han hat-artikelen i «UFO»

— Men jeg må si meg helt enig med det ungdommen på Tøyenklubben sier til Røde Garde. Ideologien i fritidsklubbene er å ta vare på hverandre. Medlemmene blir stilt til ansvar for seg sjøl og de andre, og må praktisere en stor grad av sjølkritikk.

FpU-folka avslører dårlig kjennskap til ungdommen.

og leve av andres arbeid, krever å kunne kople av på restauranter, nattklubber, cocktailpartys og kulturelle tilstelninger om aftenen uten å bli konfrontert med resultatene av sin egen politikk: Ungdom i gatene. Så de vil kaste oss ut av fritidsklubbene, kjeppjage oss gjennom gatene og sperre oss inn i fengsler og arbeidsleire så de kan få feite seg på gratisarbeidet vårt.

Sanne folk bør være forsiktige med å åpne kjeften. De kan risikere å få den fylt med en knytteneve.

Anders A.

—Veit ikke hva de snakker om

De veit ikke hva de snakker om.

— «UFO» skriver at det er på fritidsklubbene ungdom først kommer i kontakt med knark og lynol. Hvordan vil du karakterisere en slik påstand?

— Som en direkte løgn! «UFO» påstår at «erfaring tilsier» dette. De kan umulig ha slike erfaringer. Fritids-

klubbene målsetting er nettopp å motvirke rusgiftproblem, mens mange andre aktiviteter og frivillige organisasjoner ikke har noen slik målsetting. der fins det mye alkohol, tenk bare på fester o.l.

A.A.
(Se også oppslaget s. 10 i Røde Garde 8/79)

Nazistene beveger seg mot Sovjet!

Sitat fra juli-nummeret av Nasjonalt Folkepartis avis, Nasjonalisten. Sitatet er en komentar til invasjonen i Afghanistan:

—Vi her i Vesten burde ikke gi oss over i moralske fordømmelser over hva russerne nå gjør. Vi bør i stedet merke oss at Russland faktisk er den eneste hvite stormakt som i dag praktiserer den maktpolitikk som vi i Vesten selv en gang dominerte verden gjennom, og som vi nå har forlatt - med åpenbare og ulyksalige følger.

Riktignok er det en av lederne for nazistene i England, John Tyndall, «Spearhead», som har skrevet dette. Men bare det at de hjemlige, brune svina kaster seg over det og gjengir det under tittelen «Et nøkternt syn på Afghanistan», er oppsiktsvekkende. Det som en gang var «Bolsjevikenes høyborg» er i ferd med, litt etter litt å bli en alliert, ser det ut til. Her følger et par andre sitater:

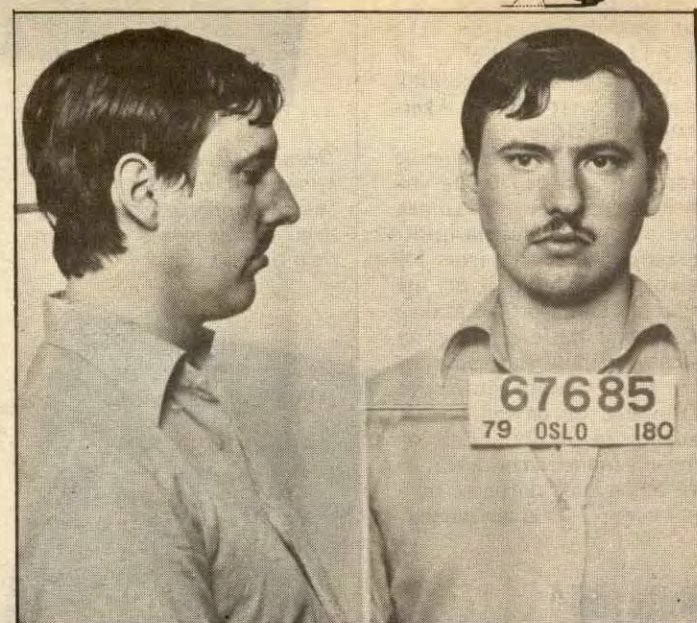
— Russland av i dag — som de vestlige stormakter før de ble ofre for liberal dekadens — praktiserer bak en fasade av marxistisk retorikk en politikk basert på nasjonal egeninteresse og vilje til makt.

— Russlands ledere er — i motsetning til de veike rivalene i Vesten — ikke villige til å la seg diktere av verdens oljeprodusenter. De ønsker derfor

å sikre oljeleveranser på egne vilkår.

Hvorfor er ny-nazistene plutselig for Sovjet? Hva har fått dem til å forandre kampen mot den «internasjonale kommunismen» til å gå fra Sovjet til å rette seg mot alt fra Høyre via Arbeiderpartiet til AKP(ml)?

Under overskriften «GAMMEL RUSSISK ANTI-SEMITTISME HAR VÅKNET IGJEN» skriver avisa «Vårt Land»: — En annen viktig faktor er virksomheten til de såkalte «russofile» innenfor kommunistpartiet, parti-byråkratiet og intelligentsiaen. De er klar over at Bresjnevs-perioden er i ferd med å nå slutten, og driver et utstrakt renkespill for å bli kvitt jødene som sitter i viktige stillinger i partiapparatet. De «russofile» kommer stadig inn på nødvendigheten av å gjenske nasjonal kontroll, og blåser systematisk liv i myten om at jøder og deres sympatisører

Erik Blücher — En «hån mot den ariske rase»? Legg merke til den lite germanske profil (Foto: Oslo Politikammer, forbryterarkivet)

alltid må betraktes som agenter for «kosmopolitisk innflytelse».

MISUNNELSE

En tredje faktor i den økte anti-semittismen er den voksende gruppen av yngre, vest-orienterte Sovjetborgere, som misunner jødene deres rett til å emigrere, til å krysse Sovjetunionens lukkede grenser og nyte godt av den mye høyere materielle standard i Vesten.

Denne artikkelen om Sovjetisk anti-sionisme og anti-semittisme kaster ny-nazistene seg over for å underbygge at DEN RUSSISKE SJÄVINISMEN HAR GJENOPPSTÅTT. Nynazistene er også konsekvente i språkbruken.

Det er ikke lenger USSR (Union of Soviet Socialist Republics), men Russland Russland über alles. De gamle rus-

ske tsarene var nasjonalister, de tilhørte «hviderusserne» som visstnok skal være «ariske». Når Sovjet viser «vilje til makt», og at ny-nazistene griper om det, kan det bety mye for oss.

Faren for en tredje verdenskrig er tilstede. Vi mener at den største trusselen kommer fra Sovjet. Vil da «NF» kunne gripe dagen og timen på samme måte som Quisling og hans «Nasjonal Samling» gjorde det i siste verdenskrig?

Uansett, vi må være oppmerksomme på at «Nasjonalt Folkeparti» allerede nå er i ferd med å bli en støttespiller for imperialistmakta Sovjet. De beundrer Sovjets internasjonale framferd.

F.B.

Straff slår tilbake

London, 17. oktober (Aftenpostens korrespondent John Crowe) Et britisk eksperiment med «striks, stram straff» for unge lovbyrtere, har hatt et resultat som innenriksminister William Whitelaw neppe forutså: De som har gjennomgått denne form for avstraffelse, kommer ut fra anstaltene i så god fysisk form at de er bedre rustet enn noen gang før til å slå ned folk og løpe fra politiet.

Det var ifjor at Whitelaw i tråd med den nye Thatcher-regjeringens syn på ungdomsforbrytelse, lanserte planer om en striksere form for straff. Et opphold i de nye anstaltene skulle være kortere enn i vanlige fengsler. Til gjengjeld skulle de innsatte gjennomgå så hardt arbeid og tøff trening at de unge forbryterspirene ville ta skrekken og holde seg borte fra forbryterbanen.

Imidlertid har det vist seg at ungutter i alderen 17 til 21 år stortrives i forsøksleirene. De liker å bli hardt kjørt og kommer ut i stor-form, sterkere og raskere enn noen gang.

— At dere tør

Selv om Stortinget muligens trekker tilbake forslaget om renter i studietida for studielån, støtter partiene likevel regjeringas utgangspunkt: Det er for mange skoleelever og studenter som får lån i lånekassa. Statsråd Førde begår den frekthet å invitere elevorganisasjonene med på «å finne andre mulige løsninger» for å gi færre elever og studenter lik rett til utdanning! Førde er selvfølgelig klar over at elevenes sentrale krav er lik rett til utdanning, slik at flere kan skaffe seg den utdanninga de ønsker.

Oslo er kalt «byen med det store hjertet», men det er iallefall ikke plass til ungdom i hjertet til høyreledelsen i byen. I begynnelsen av desember skal bystyret vedta neste års budsjett, og der får ungdommen virkelig gjennomgå.

Fritidsklubbene får nedskjæringer som i kroner tilsvarer 32 mill.kr. Enten skal 7 av Oslos fritidsklubber nedlegges, eller nedskjæringene skal fordeles jevnt på alle klubbene — det betyr at alle klubbene vil måtte gi et dårlig tilbud! Ungdommen i klubbene er selvsagt forbanna, og aksjoner er allerede igang.

For Oslo-skolen blir det ikke bedre. Skolesjefen klarte ikke å lage et budsjett som holdt seg innfor de rammene som finansrådmannen har gitt. Skolesjefens budsjett ble 60 mill. for mye. Skal finansrådmannens forslag følges, betyr det 140 klasser mindre til neste år, uttalte skolesjefen. Hva som blir foreslått overfor bystyret blir klart i begynnelsen av november, men skolefolk på begge sider av kateteret regner med katastrofe for Oslo-skolen. Allerede nå er bevilgningene så dårlige at rektorkollegiet (!) har vedtatt at det er umulig å gi undervisning i overensstemmelse med loven!

«Å VÆRE UNG ER FOR JÆVLIG»!

Tittelen er hentet fra en bok om ei ung tysk jente som gikk på herion. Men det ser ut til at det vil passe like bra i Oslo og ellers i Norge også. De to største borgerlige partiene — Arbeiderpartiet og Høyre — setter i verk nedskjæringer som viser hvor kortsynt det kapitalistiske systemet er. I Oslo vil en reduksjon på ca. 2000 elevplasser bli katastrofalt for svært mange unge. For noe arbeid får de ikke — i Oslo er det snart ikke en industriarbeidsplass igjen. (Litt overdrevet kanskje, men bare i løpet av de siste 10 år har Oslo mistet ca. 10 000 industriarbeidsplasser.) Og på fritida vil det snart bare være T-banen og narko-langerne som har noe tilbud å gi.

RØD UNGDOMS KRAV

Disse angrepene på ungdommens interesser er så alvorlige at de retter seg direkte mot helt grunnleggende interesse som retten til utdanning, retten til arbeid og til et meningsfylt fritidstilbud. Rød Ungdom støtter derfor de aksjonene som allerede er startet mot statsbudsjettets forslag om rente i studietida, og ungdommene på fritidsklubbene. Vi vil dessuten kreve at alle nedskjæringer av elevplasser stoppes — tvert om må særlig videregående yrkesskoleplasser og lærlingeplasser økes kraftig.

FOR GROVT!

Arbeiderpartiregjeringas linje i disse spørsmålene er rett og slett for grov. Finansminister Sand slo fast så seint som 4 uker før statsbudsjettet at det ikke kom på tale med renter i studietida. Og Førde snakker om 5000 nye elevplasser samtidig som han utmerket godt vet at mange fylker nå må legge opp til reduksjon av elevplassene. Alle valglofter der i gården har gått i glemmeboka for lengst.

Bevar Nyland

I en uttalelse fra Rød Ungdoms arbeidsutvalg om situasjonen ved Nylands Verksted i Oslo heter det bl.a.

Nylands Verksted har gitt ungdom muligheter til å få en fagutdannelse. Gjennom mange år har Nyland tatt inn et stort antall lærlinger. Som følge av innskrenkningene er dette nå slutt. Kampen for å opprettholde verkstedet er derfor også en kamp for at Nyland igjen kan ta inn lærlinger.

Nedleggstrusselen er et resultat av Akergruppens ønske om å plassere kapital i mer lønnsomme bedrifter. Dette kan ikke aksepteres. Nyland har vært grunnsteinen i Akergruppen, og det er ikke få millioner Fred Olsen og Akergruppen har trukket ut av verkstedet. I flere år har verkstedet blitt forsømt ved at produksjonsutstyret ikke har blitt fornyet. Det er en bevisst og kynisk politikk som har vært ført av Akergruppens ledelse.

Kampen Nylandarbeiderne fører er også den første virkelige prøvestein i kampen for å bevare industriarbeidsplassene i Oslo. Til tross for mange fagre løfter er det lite som har blitt gjort for at ikke Oslo skal miste de siste restene av industriarbeidsplasser. Rød Ungdom går imot at Oslo skal bli en ren bo- og administrasjonsby. En by uten industriarbeidsplasser vil bli en enda dårligere by å vokse opp i for ungdommen.

Rute 80 trukket tilbake

Forrige nummer av Rute 80 ble trykket i to forskjellige versjoner. I det første nummeret var oppslaget om Willochs forhold til en stor narkotikasak, i både form og innhold direkte injurierende. I følge jurister kunne vi med dette oppslaget risikert en oppreisningssum og saksomkostninger på et fem- eller seks-sifret beløp. Riktignok kan det etter vår mening oppstå situasjoner hvor injurielovgivninga ikke nødvendigvis bør følges, men i dette tilfellet var den økonomiske risikoen ved en eventuell sak så store, at vi valgte å trekke nummeret tilbake. Det var altså vi selv og ingen offentlige instanser som avgjorde dette.

Ingen av oss i Rute

80-redaksjonen er profesjonelle bladfolk. Derfor er muligheten for lavpanna feil alltid til stede. Men hadde vi brukt huet litt mer enn vi gjorde, så burde vi skjønt at å kontakte advokat før avisa går i trykken kunne vært smart. Vel, vel. — håper feilen er tilgitt. Vi er iallefall som bladfolk å regne blitt en erfaring rikere. . .

Rune Moen

Denne forsida var det som kunne gitt oss flere hundre tusen i oppreisning og saksomkostninger ved en eventuell rettsak.

Slik ble forsida seende ut etter en ny runde vurderinger og råd fra juridisk hold.

Respons på Rute 80

Forrige nummers oppslag om gutters forhold til kjønnsrolledebatten/kampen, har vakt interesse, bl.a. fra Norsk Rikskringkasting. Ungdommens Radioavis sendte et program hvor nettopp dette var tema. Her ble Rute 80s medarbeider, som hadde skrevet kjønnsrolleartikkelen intervjuet.

- Feil i Rute 80

I forrige nummer av Rute 80 var det en artikkel om Rød Ungdom i Bergen. Rute 80 hadde intervjuet Tollef Hovig og undertegnede om hvordan det står til her borte. Dessverre har jeg nok ikke sagt alt det som sto i intervjuet! En del av det må avisen ta på sin kappe.

Rute 80 lurte på om ikke folk her er opptatt av å diskutere sosialismen. Det er vi jo selvfølgelig for også her har vi lite å støtte oss til når vi snakker om framtidssammenheng. Rute 80 har så fått det til at dette gjør folk i Natur og Ungdom frustrerte! Dessverre så tror jeg ikke at våre problemer gjør så dypt inntrykk på Natur og Ungdom-ere. Jeg har heller aldri påstått noe sånt.

Også et annet sted har Rute 80 fått Natur og Ungdom inn i bildet der de ikke hører hjemme. «I Natur og Ungdom så har vi ikke noe alternativ i det hele tatt, som vi kan kjempe for.» Dette er direkte feilsitat av meg, og noe jeg slett ikke står inne for. Natur og Ungdom har en alternativ natur- og miljøpolitikk til den som blir ført i dag. Det er derfor jeg og mange andre er med der. At Natur og Ungdom er tverrpolitisk er en annen sak. Jeg mener det er bra at Natur og Ungdom ikke har noen partipolitisk plattform, men satser på å samle bredt.

Jeg synes det er jævli beklagelig at Rute 80 feilsiterer meg på denne måten. Jeg håper avisen vil rette opp i dette og beklage at det har skjedd.

Med hilsen fra Janneke Eide

Rute 80 vil sterkt beklage det inntruffne. Det har ikke vært vår hensikt å tilføre hverken Janneke Eide eller Natur og Ungdom standpunkter de ikke står inne for. Hadde vi etter at intervjuet ble utskrevet, gjort en avtale for godkjenning kunne det hele vært unngått. Av forskjellige årsaker ble dette ikke gjort. Vi håper misforståelsene mellom den intervjuede og intervjueren og eventuelle påfølgende tumulter med Natur og Ungdom ikke har ført til varig mén.

red.

Hva vil trotskistene i Sosialistisk Ungdom

De norske trotskistene har oppløst organisasjonen sin, Oktobergruppa, og gått samla inn i Sosialistisk Ungdom. En slik hendelse bør være en tankevekker for ikke-trotskister i SU.

Elementer innfor SU har riktignok flørtet med trotskismen en stund. F.eks. blei Trotski beæra med en hyllningsartikkel i Ungsosialisten på 100-årsdagen for hans fødsel i fjor, og det halv-trotskistiske engelske Socialist Workers' Party har blitt presentert som et slags ideal. Enkelte fra Trotskifraksjonen har til og med skrytt av at den innehar vitale verv i SU, og at den når som helst kan «knuse» det gamle SU, men at tida ikke er «moden» ennå.

Men når Oktobergruppa går til det skritt å oppløse seg for å gå inn i SU, kan dette tyde på at tida modner seg. Som kjent var Oktobergruppa en seksjon av «den 4. internasjonale», og en nedlegging har sansynligvis blitt bestemt av den sentrale ledelse i utlandet. Årsaka er etter all tydelighet mulighetene for å ta ledelsen i trotskifraksjonen og rive til seg mange (ev. flertallet) i en mulig splittelse.

I alle tilfelle utgjør de tungt skolerte og disiplinerte trotskistene fra Oktobergruppa en stor ideologisk trusel mot den teoretisk svake og sprikende SU-majoriteten. SU's standpunkt om ikke å støtte afghan-geriljaen p.g.a. dens angivelige reaksjonære/føydale karakter, er et grotesk eksempel på akkurat dette.

Skal SU-medlemmene forhindre ei videre utvikling i trotskistisk retning, må de reise huet nå!

Ishakka

- Ikke risikere helsa

Når en arbeider for borgerskapet, skal en skynde seg langsomt, bevege seg som en lus på en tjærekest og ikke spille krefter eller risikere helsa for å øke borgerskapets fortjeneste. Å få den kapitalistiske økonomien til å gli smidigere er ingen oppgave for det utbytta proletariatet. Arbeiderklassens oppgave er å knuse borgerskapets herredømme.

(Fra en artikkel i Czerwony Sztandar nr. 4/76, avisa til det forbudte Polens Kommunistiske Parti).

Rød Ungdom støtter lærerne

Rød Ungdom vil uttrykke sin fulle støtte til lærernes aksjon mot årets statsbudsjett. Nedskjæringene vil ramme elevene direkte og vil forsterke problemene i ungdomsskolen. For den enkelte elev vil det bli mindre faglig hjelp, mindre muligheter til valgfag, mindre gruppearbeid og reduserte muligheter til direkte kontakt med læreren for å løse problemer.

Nedskjæringer, som for ungdomstrinnet tilsvarer 350 færre lærerstillinger, er fullstendig uakseptabelt. Problemene i ungdomsskolen, både med hensyn til undervisning og trivsel krever økte ressurser for å løses. Rød Ungdom støtter også lærernes protest mot at rammetallet ikke heves på barnetrinnet.

Rød Ungdoms Arbeidsutvalg

Palestinauke

Rød Ungdom har gitt sin tilslutning til arrangementet av en Palestinauke i månedsskiftet november/desember.

«I dag ser vi at stadig flere støtter palestineres kamp og vender ryggen til Israel. Nå har også deler av LO-ledelsen tatt standpunkt for PLO. På bakgrunn av dette skulle det være større muligheter enn noen sinne for å samle bred støtte om palestinauken.

Vi vil oppfordre alle andre politiske ungdomsorganisasjoner om å slutte opp om denne uka. En stor og enhetlig aksjon nå, vil vise den voksende oppslutningen om palestineres kamp. Samtidig vil det også bli en kraftig oppfordring til den norske regjeringen om å anerkjenne PLO».

Renholdsstreiken

Streiken til renholdsarbeiderne i Oslo ble blant annet støttet av Faglig utvalg, Sentrumslaget i Oslo, Jern- og Metallaget i Oslo og Førde Rød Ungdom. Alle ga også økonomiske bevilgninger. Det finnes sikkert andre lag/ledd i Rød Ungdom som har støttet, men som vi ikke har fått med.

Carl I Hagen

vil fjerne enhver verdibrytning, enhver strid mellom ideer i skolen, hevder Akershus Rød Ungdom i en uttalelse i forbindelse med Lektor Karlens sak mot avisa «Fremskritt»s redaktør Carl I Hagen. «Fremskritt» hadde i ett større oppslag hengt ut lektor Karlens undervisningsopplegg som «håndbok i revolusjon» OG VENSTRE EKSTREMISTISK INNDOKTRENERING. Karlens fagopplegg i kvinnehistorie, som var angrepsmålet, karaktiseres som fullt forsvarlig av faghistorikere og av Norsk Lektorlags faglig/pedagogiske utvalg, framholder Akershus RU, og slår fast:

Det må reageres når seriøse lærere framstilles omtrent som galninger med skjeve øyne og malingevær under kateteret. Vi støtter fullt ut lektor Karlens i det søksmål han har reist mot Carl I Hagen/«Fremskritt», sier Akershus Rød Ungdom til slutt i sin uttalelse.

Vi går sterkt imot

forslaget til regjeringen om å skjære ned på lærerhjelpen til ungdomsskoleelevene, sier Bærum Rød Ungdom i en uttalelse.

Lysbilder fra Polen

Etter at Rød-Ungdom-delegasjonen kom hjem fra Polen, ble det laget en lysbildeserie fra streiken. Denne er blitt vist en rekke steder rundt om i landet. Vi har blant annet vært i Nordland, Hønefoss og flere steder i Oslo. Skulle det være interesse for å vise serien sammen med et foredrag, er det bare å ringe Rød Ungdom, tlf. (02) 11 19 03.

Enda en gang åpnet han bagen og undersøke om han hadde fått med seg alt: Soveposen, tannbørsten, ei flaske rødvin, for sikkerhets skyld, og alt lå der. Konduktøren kom inn i kupeen, ga besked om at stasjonen nærmet seg, han ville være framme om etpar-tre minutter. Thomas kjente seg uvel.

Tre uker hadde nå gått siden han hadde truffet jenta på en sommerleir. Han ville treffe henne igjen, og hadde skrevet til henne; sendt brevet med ei jente han visste gikk på skole som henne. Så hadde han fått svar. Mora hans bare så etter han der han sprang opp på rommet sitt, låste døra og satte steroanlegget på fullt. Hvordan kunne hun vite at sønnen hennes for første gang var forelsket? Når sant skal sies, visste han det knapt nok sjøl.

Så gikk han av toget, på en stasjon han aldri før hadde vært, for å treffe ei jente han hadde sittet og pratet med for tre uker siden. Kanskje hun ikke kom for å møte han? Han hadde ingen anelse om hvor hun bodde. Kanskje hun allerede hadde glemt det han hadde skrevet til henne, om at han kom denne helgen? Og der så han henne. Han heiste bagen lengre opp på skuldra. Han kjente seg svimmel. Han hadde og lyst til å bare springe sin veg, gjemme seg vekk på en måte, men hvor skulle han springe?

Hei, sa hun. Han hilste igjen. Vi går heim til meg, fortsatte hun. Passer vel bra det, mumlet han. De pratet litt om skolestarten, snart var de fremme. Hun bodde i en hybel i andreetasjen av et gulmalt hus, i et nokså stille strøk. De tok av seg ytterklærne, støvlettene, gikk inn. Det luktet rent, og trekket på senga var trukket stramt over dyna. I et hjørne sto en gammel stol, der slengte han bagen og seg selv. Hun satte seg på senga. Den ga litt etter, men knirket ikke. Det var bra du kom, sa hun. Er du glad for det, spurte han, rullet seg en røyk, og hun fortsatte: Klart det ellers ville jeg ikke skrevet og bedt deg komme. Hun smilte litt. Hun hadde fine smilerynker rundt munnen og øynene. Han satte seg i sengen ved siden av henne. Nå knirket senga.

Få se på handa di, sa han og holdt den opp mot lyset. Skal jeg spå deg? Hun svarte ikke. Ei sterk hand grov seg ned i håret hans. De kysset hverandre. Det ringte på der nede; stemmer. Skritt i trappa. Tre venninder ville besøke Merethe; se på kjeresten. Merethe presenterte han, rød i toppen begge to, men stemninga var lett. Thomas dro fram vinflaska. Ute var det blitt kveld, sola farget himmelen rød, inne på hybelen var de to blitt alene igjen. De tre venninnene skulle på fest i en restaurant. Utenfra kunne en se skygger bak gardinene, flakkende bak stearinlyset.

Isoveposen fikk han ikke sove. Det var ennå sommer, og natta var varm. Hun lå våken selv og la fort merke til kvalene hans. Kom opp i senga mi, her er det plass til en til, og det er sikkert svalere. Det var da godt, svarte han tilbake. Gud så varm du er, hvisket hun, strøk han over ryggen. Neglene hennes grov seg ned i nakken hans da hun trakk han ned til seg og kysset han hardt. Senere sov de.

De hadde truffet hverandre på en rød ungdom-sommerleir, langt nord i Norge. Den uka leiren hadde vart, ble de langsomt trukket mot hverandre: De arbeidet sammen om den daglige leiravisa, de sov ved siden av hverandre, de pratet sammen om kveldene før de sovnet. Før de skiltes, og han syklet mens hun haiket en annen vei, ble de enige om at de måtte treffes igjen.

Thomas var ikke den den typen Merethe helst ville bli sammen med; ikke var han stor, og ikke så han spesielt kjekk ut. Dessuten brukte han briller. Men han var den første gutten hun hadde møt som hun kunne prate skikkelig ut med om samme hva det skulle

Thomas var ikke den den typen Merethe helst ville bli sammen med; ikke var han stor, og ikke så han spesielt kjekk ut. Dessuten brukte han briller. Det så ut til at han ikke brydde seg om at hun var litt overvektig.

SUMMARLEIR

En moso-
novelle

— MED NOGO ATTÅT

være. Det så ut til at han ikke brydde seg om at hun var litt overvektig, og at han behandlet henne med mer respekt enn noen hun hadde kjent tidligere hadde gjort. Klassekameratene på gymnaset hun gikk i tredje klasse i merket at det var noe spesielt med henne: Hun diskuterte ikke alt læreren sa, som hun pleide å gjøre.

Thomas hadde tatt brevet fra Merethe på en litt rolig måte. Han gikk på sveiselinja på yrkesskolen og klarte å ødelegge en øvelse med filling og bearbeidelse av en jernkloss. Den helga han reiste til Merethe, var det meninga han egentlig skulle arbeide med et opprop for «lånekasse-aksjon». Det glemte han.

Lørdags morgen våknet Merethe med en besk smak i munnen, etter vinen de hadde drukket. Han lå tett inntil henne, med den ene armen under hodet hennes. Hun så han inn i ansiktet, merkelig hvor mye roligere han er når han sover, tenkte hun: Han så ut som han så ut som en liten gutt med rene trekk og et tillitsfullt smil på lur i munnvikene. Hun stök en hårlåkk vekk fra pannen hans.

Han rynket pannen litt, så gled den ene hånden hans ned fra det brystet hennes der den hadde ligget, opp til ansiktet hennes og strøk henne over leppene hennes. Smilet hans ble bredere. Go'morn, sa han, fremdeles med øyene lukket. Hun lente seg enda nærmere han: Go'morn du. Så åpnet han endelig øynene, heiste seg opp på albuene, kikket henne dypt inn i øynene hennes. -Vet du at du minner meg om ei jente Hemingway

beskrev i klokkene ringer for deg? Hun skar en grimase; hva mente han egentlig? De kysset hverandre lenge. Han kledde på seg underbukse og gikk mot badet. Hun satte på tevannet, slo på kassettpilleren som sto på gulvet. Hun trakk på seg truse, heftet fast bh-en og greidde håret ut foran speilet. Han kom ikke tilbake fra badet før hun hadde kledd på seg, og de byttet om; han hentet fram krus og skar opp brødsriver, mens hun

var på badet og stelte seg.

Kassettpilleren dundret og bråkte og prøvde så godt den kunne å overdøve dem. På gata utenfor vandret mennesker fram og tilbake, hastet avgårde kanskje uten å vite hvor de skulle. Noen bar klirrende poser. Og merethe fortalte Thomas om volleyballaget hun var med i. De drakk te.

Har du lyst til å vite mer om internasjonal politikk etter arbeidet med OPERASJON DAGSVERK TIL ERITREA? Bli med på Rød ungdoms studiesirkel om verdenssituasjonen etter Sovjets invasjon i Afghanistan. Tre møter: — Forholdet mellom supermaktene og faren for krig. — Ettergivningspolitikken overfor Sovjet. — Hvordan føre kamp mot Sovjets aggresjon?

Klipp ut, og send inn: ☐ Ja, jeg vil bli med på studiesirkel! ☐ Send meg flere opplysninger om Rød Ungdom. ☐ Jeg vil bli medlem av Rød Ungdom.

Navn:..... Adresse:..... Postnr/sted:..... Skole/klasse:..... Sendes til: Rød Ungdom, Pb.: 610, Sentrum, Oslo 1.

Bestill materiell fra Rød Ungdom

PLAKATER
... STK. — Stopp Sovjet før helvete er løs..... kr 1,-
... stk. — Kamp mot rasisme og nazisme..... kr 1,-
... stk. — Til kamp for et sted å være..... kr 1,-

HEFTER
... STK. — Rød Ungdoms natur/miljø-hefte..... kr 5,-
... stk. — Rød Ungdoms handlingsprogram..... kr 5,-
... stk. — Rød Ungdoms hefte om sosialisme..... kr 10,-
... stk. RUS studiesirkel - Hvorfor sosialisme..... kr 35,-
... stk. — abonnement på RUTE 80..... kr 35,-
... jeg vil ha opplysninger om Rød Ungdom
... jeg vil bli medlem av Rød Ungdom

Navn:..... Adresse:..... (Sendes Rød Ungdom, Boks 610 Sentrum, OSLO 1)

STATSBUDSJETTET-LÅNERENTA OPP TIL 9,5% , FRITIDSKLUBBER

Stengte skoleporter

...vil sansyneligvis bli et direkte resultat av årets statsbudsjett. Flere steder i landet er det snakk om å legge ned videregående skoleplasser.

Statsbudsjettet er skoleelevenes lønnsoppgjør. Her blir det også bestemt hvor mye penger ditt fylke skal få til å drive skolen, bevilgninger til nynorske lærebøker, lån/stipend og en hel rekke andre ting som får direkte virkning for deg i skolehverdagen

Kirke- og Undervisningsdepartementets budsjett er ei tjukk bok skrivi i typisk byråkratspråk. Derfor skal vi gå gjennom noen av de viktigste forslagene og prøve å forklare hva som ligger bak tallene og ulla.

Statsbudsjettet er et forhånds-overslag over de inntektene og utgiftene regjeringa regner med at staten skal ha neste år — 1981. Det er delt opp etter de forskjellige departementene og i tillegg er det et eget trykdebudsjett på 42 milliarder kroner. Etter at forslaget er lagt fram blir det behandla av de forskjellige komiteene (for skolen: Kirke- og undervisningskomiteen). Så legger de fram sin innstilling for Stortinget der det blir endelig vedtatt i november en gang. Før dette skjer, går det an å presse fram forandringer av

budsjettet. Flere ganger tidligere har skoleelever og studenter demonstrert og streika, fått stor oppmerksomhet og støtte i massemedia og dermed har ikke Stortinget turt å gjøre annet enn å gi mere penger til nynorske lærebøker, borteboerstipend e.l.

VERST FOR SKOLEELEVER
De som kommer desidert dårligst ut av dette budsjettet, er folk som ikke har skattbar inntekt, altså skoleelever og studenter. Det legges opp til svær prisstigning, men det skal folk som jobber liksom få igjen. Skoleelever får ingen kompensasjon.

Det såkalte skatteletteforslaget som skal kompensere for prisstigninga, kan bare betegnes med ett ord: usosialt. F.eks. vil Nordli, med ei årslønn på 250 000, få økt sin inntekt med 13 065 kr., mens en arbeider med 70 000 i inntekt, vil få økt sin med 5722,50 kr.

Men ikke engang den lille skatteletta arbeidere får, vil skoleelever få. De får bare ei prisstigning på 17% å hanskes med.

Og hvor får elever og studenter penger til å leve av? Gjennom lån i Lånekassa, forskjellige stipender, og støtte fra foreldra. Hva skjer med disse tingene i statsbudsjettet?:

NEI TIL RENTER I STUDIE-TIDA!

Til nå har ordninga vært sånn at man ikke begynner å betale renter på lånet fra Lånekassa før etter at utdannelsen er ferdig.

Men finansminister Ulf Sand vil at rentene skal løpe i studietida også.

Hvis det er vanskelig å fatte hva dette betyr i praksis, så er tallenes tale klar. En som studerer i 5 år og tar opp 20 000 kr. i lån pr. år, vil med dette forslaget få 53 000 kr. mer å betale

tilbake. Dette angår ikke bare studenter, det angår all skoleungdom, fordi det går på *retten* til å utdanne seg. Prinsippet om lik rett til utdanning blir en vits, hvis dette forslaget går gjennom.

Forslaget har vært møtt med en storm av protester fra samme dag som budsjettet ble lagt fram.

Alle interesseorganisasjonene, og alle politiske ungdomsorganisasjoner går imot forslaget.

I Volda blei det spontant endagsstreik mot forslaget. Nå ser det ut til at regjeringa har fått kalde føtter. Et oppslag i Arbeiderbladet 17. oktober forteller at «krefter innen APs stortingsgruppe vil vurdere et annet opplegg» og at studietida fortsatt blir rentefri. Flott! og en stor seier for studenter og elever hvis dette skjer. Men AP står fast på at økninga av utlåne fra Lånekassa må stanses og skriver: «... i stedet for å be- regne renter på lånene i studietiden blir det høyst sannsynlig aktuelt å finne fram til andre virkemidler for å begrense utlånsveksten. Et alternativ er å innføre behovsprøving på studielån. Et annet er å senke maksimallånet for den enkelte student...» Derfor er ikke kampen slutt. Vi må ikke la oss lure av Ulf i fåreklær.

Utlånene til studenter og elever må øke så lenge det blir flere av dem.

Staten må *sjølsagt* betale det det koster å ha lik rett til utdanning.

I tillegg til spørsmålet om renter på lånene er det flere økonomiske problemer for elever i budsjettet: Kostnadsnormen, det vil si stipend og lån tilsammen, går opp 10% til 2490 kr. pr. mnd. Mens prisstigningen *kan* regnes til 17%. Borteboerstipend går opp med 9,5% til 4880 kr. pr. år, og renta på lånene skal øke med en prosent til 9,5. Alle disse forslagene gir elevene dårligere råd neste år.

Bevilgningene til hele KUD-budsjettet øker 13,7%. Hvis vi trekker fra lønnsøkningene til lærere blir det bare 4,9%. Dette er en reell nedgang.

Det skal opprettes helse- og sosiallinje ved Karasjok videre-

gående skole. Samisk utdanningsråd får en ny språkkonsulent pluss økte bevilgninger. Bevilgningene til samiske bøker går opp med 100 000 kroner. Disse økningene viser at de samiske aksjonene og kravene har presset regjeringa til foreløpig, iallefall, å ta noen av kravene seriøst.

Bevilgningene til nynorske lærebøker går ned med en million — fra 16,5 til 15,5 millioner kroner.

Dette budsjettet kan ikke karakteriseres som annet enn et alvorlig angrep på elevenes økonomiske kår og på hele undervisningssituasjonen. Det får sjølsagt virkning for fylkes- og kommunalbudsjettene som også blir vedtatt i disse dager.

— God kamp!

Grethe Knudsen

STENGES

Lønn, pris og løgn

Stort sett sier Regjeringa at de sikter mot:

Full sysselsetting

Moderat pris- og kostnadsutvikling

Forsvarlig utvikling i utenrikshandelen

Høy levestandard - sosialt rettferdig fordeling

Men det blir stort sett med snakket. Mesteparten av det de har «siktet mot» til nå, har blitt bom.

FULL SYSSELSETTING

Det betydde før at alle de som ville, skulle få anledning til å få arbeid. Det betyr det ikke lenger. Nå hevdes det at det er vanskelig å holde på den relativt lave arbeidsløsheten vi har hatt, men de må allikevel si at «det innebærer en vesentlig lavere ledighet enn hos alle våre viktigste handelspartnere.» Det høres bra ut, men vi handler mest med Sverige, Danmark, England og endel andre EEC (EF)-land. Hvor ledigheten er fryktelig høy. Skal vi sammenlikne oss med disse landa? Tydeligvis. Regjeringen sier ikke bare det, de vil heller ikke bruke penger hentet fra oljen til f.eks. skattelette fordi det vil føre til høyere forbruk dermed høyere produksjon, dermed «et strammere arbeidsmarked (som) vil føre til at lønnsveksten blir sterkere». Eller for å si det med klare ord: En viss ledighet må vi ha for å holde lønningene nede. Det (kongelige) norske arbeiderparti hverken vil eller kan holde «full sysselsetting» gjennom en slik tankegang. Det som ville være fornuftig av dem ville være å oppmuntre til privat forbruk av den innenlandske produksjonen, de skulle hjulpet Tandberg, gitt muligheter til å kjøpe stereo og TV, og hjelpe norsk TeKo-industri f.eks. gjennom subsidier slik at vi kunne stimulere til kjøp av norskproduserte varer. Men den gang ei, lønningene holdes nede. Moderat pris- og kostnadsutvikling er det eneste punktet som kan holde, gjennom deres innflytelse av det lojale LO og deres tallmageri. For det er det det er. Prisene for 1980 stiger med omtrent 13%, det på tross av en relativt lav lønnsøkning (Vi holder oss til regjeringas argumenter), allikevel påstås det at det ikke blir større prisøkning neste år enn 11,5% når de allerede nå (1/1-1981) trekker vekk subsidiene (eller deler av dem) slik at prisene vil stige med rundt 2-3%. De regner altså med at prisene stiger med maksimum 10% hele neste år. Er det noen som kommer til å tro dem uten de som er regjeringslojale? Neppe.

Men la oss bare for høfligheten si at prisstigninga ikke blir høyere enn 12% (Klassekampen har et regnestykke som går ut på 17%).

Hvordan vil det da bli med kjøpekraften?

En som tjener mellom 75 000-90 000 kr. vil få en skattelette på ca. 10%, forventet prisstigning er på 12% altså mangler vi 2% på å holde den allerede begrensede kjøpekraften.

For å få det hele til å se riktig ut, skal folk tjene 7500 kroner mer i brutto neste år enn i år. Innafor den lønnsgruppa vi tok for oss betyr det i underkant av 10% lønnsøkning, gjennom LO-NAF forhandlinger. (Når fikk vi det sist). Samtidig som de er redd for å gi for store lønnstillegg ved neste tariff fordi det kan skade konkurransevnen. Husk det til neste gang det skal forhandles om lønna, trekk fram budsjettet, go krev hvertfall deres 7500 kr.

UTENRIKSHANDELEN

Hva betyr forsvarlig utenriksøkonomi? Se det vet ikke jeg, men det jeg kan si med sikkerhet er at det ikke betyr å betale all gjelda vår i løpet av en 5 års periode.

Grunnen til at regjeringa må kjøre på å nedbetale gjelda er flere, en ting er at de låna vi hadde etter all sannsynlighet var dårlige slik at de må betales tilbake etter en kortere tid enn det som er normalt, men langt viktigere må det være at Norge satser ekspansivt i utlandet. Vi prøver å kjøre oss opp som en viktig økonomisk brikke, og det kan være vi har grunnlag for det, men det er ikke ønskelig.

Jeg tror regjeringen satser på større imperialistiske angrep i den tredje verden. Kina, Brasil, Afrikas kontinent, er alle mer eller mindre i oppbyggingsfasen fra norske bedrifter, og med regjeringens hjelp skal vi nok bli store.

En tredje ting er også viktig, og det er regjeringens redsel for økt forbruk. Om Norge ikke hadde hatt oljen å ty til, ville vi vært vel så hardt ute å kjøre som svenskene og danskene. Vår økonomi bygger stort sett på det samme. Trekker vi fra oljen, ville forholdet mellom eksport og import vært skremmende negativ, og utviklet seg negativt! Når da regjeringen ikke vil bruke de berømmelige oljepengene til investeringer, skatteletter og annet her hjemme betyr det at resten av budsjettet blir meget hardt nedkjørt. Vi ser det på flere felt, spesielt innenfor «service-deptene.» helse og skole.

O.J.

Kasserte baksideplakater til Rute 80

Støtt ditt lokale politi

Klipp ut, lim opp på en plankestubb og sag etter den stippled linjen. Hold kolla i høyre hånd og sett i gang.

—Slå deg sjøl

**De Gud ikke ga hjerne -
ga han striper & stjerne**

Har du vondt i magen—Spy på

Carl I Hagen

**Ikke kast bort stemmen på
Høyre eller DNA**

**Kast den bort på
Rød Valgallianse**

Garantert ingen stortingsrepresentant

RUTE 80 rules O.K.

—YEAH. MON!

**—Hvorfor gå lange veier og risikere å ikke få
tak i siste nummer av Rute 80?**

**Nei, slutt med sjølplaginga — ABONNER
NÅ og få hele 81-årgangen sendt hjem til deg
for bare 35 kroner.**

**Fyll ut kupongen nedenfor, klipp den ut,
legg den i en frankert konvolutt og send det
hele til Rute 80, Boks 4702, Sofienberg,
OSLO 5. Regning kommer i posten**

**—YEAH, MON! Jeg vil ikke gå glipp av den
enestående sjansen. Send meg regning
snarest. Etter at jeg har betalt KUN kr 35,- får
jeg hele 81-årgangen av RUTE 80 tilsendt fort-
løpende.**

Navn:.....

Adresse:.....

Postadresse:.....

(Sendes Rute 80, Postboks 4702, Sofienberg, OSLO 5)

Den første ungdomskulturen

Det var ikkje i London 1977 det skjedde. Det var heller ikkje ved studentopp-røra i -68. Skinande som svart lær står fakta der: På femti-talet skjedde ein heil liten revolusjon - på godt og vondt vart det for første gang skapt ein eigen UNGDOMSKULTUR

«Hail, hail Rock 'n' Roll! Deliver me from the days of old», syng Chuck Berry i «Scool Days». «Frigjer meg frå fortida». Ikkje noko dårleg motto for det første ungdomsopprøret i verda, sjølv om ponken er en av dei beste ungane til Rock'en var det ikkje i -77 det starta. Det var heller ikkje i -68, sjølv om det nok var meir pol'tikk da. Spørsmålet er ikkje om RCA tener milliardar på Elvis. Hardt, brutalt og skinande som svart lær står fakta der: På midten av femtitalet skjedde ein heil liten revolusjon — på godt og vondt vart det for første gong skapt ein UNGDOMSKULTUR, skapt av, for og med ungdom. Og, det stadfestar marxismen som berre faen at det skjedde i det mest utvikla kapitalistiske landet på den tida.

Det er her så mange bommer den eine eller andre vegen. Det går sjølv sagt ikkje an å rocke seg til sosialismen, men lagt verre er tendensen til å redusere opprøret til musikkindustri og Elvis-hysteri. Spørsmålet er ikkje om Rock 'n' roll er ei revolusjonær musikkform, men korleis ho fungerte i si tid.

ÅRSAKER

At, når og korleis det skjedde har sine gode grunner. Eit ungdomsopprør mot den «vaksne verda», for ein eigen kultur kunne ikkje ha kome før, og ikkje i eit fattig samfunn der du går rett frå barndom til vaksen. (I borgarskapet var det vel til alle tider ein eigen «ungdomskultur», men om dei sa stygge ord til borgarmora og borgarpappaen sin er noe ikkje så interessant, og skapte i alle høve ikkje revner

i samfunnet).

— På midten av femtitalet var delen av tenåringar i forhold til den øvrige befolkninga svært stor. Velstanden var ulikt fordelt, men uansett større enn før, og den ga rom for fritid.

«Feed by post-war economic effluence... we began to express ourselves as no other adolescent generation in history had done.» (Fødd opp av den økonomiske velstanden i etterkrigstida, begynte vi uttrykke oss som ingen tidlegare ungdoms generasjon.) Ritchie Yorke: the history og Rock 'n' Roll).

ØST-KANT OPPRØR OG ANTI-RASISME

Dette var samtidig med den primitive «McCarthyismen» — heksejakta på kommunistar og alle som ytra seg kritisk til Guds eget Amerika. Protestane mot dei rådande samfunnsforholda måtte ta nye former. For arbeid ungdommen i storbyane vart mange typer provokasjonar mot det etablerte sitt syn på «skikk og bruk», teke i bruk. Å kle seg i lærjakker og dongeri, ein farga språket med neger-slang. Og sjøvsagt det viktigaste — ungdomen tok i bruk den musikken som til då hadde vore «race music», svart, opp-rocka blues — rock 'n' roll.

Dette kunne ikkje endre noko på samfunnsforholda i USA, det endra ikkje på makta, utbyttinga, eller USA-imperialismen. Men, og det er eit viktig men — Det skapte ei til no ukjend viktig sjølbvisst ungdomsgruppe, og dette var i all hovudsak «øst-

kant-ungdom», svart og kvit arbeid ungdom. Og, det var eit viktig slag mot rasismen.

Såpass viktig var no «opprøret» i alle fall at det vart møti med kraftig motstand: Ku Klux Klan appellerte til «alle landets gode borgarar» om å «hindre barna i å høyre på den forførande niggermusikken», se-kretæren i Nordre Alabamas komite for kvite innbyggjarar sa: «Rock 'n' roll er eit middel for å trekke dei kvite ned på dei svarte sitt nivå. Han inngår i eit komplott for å undergrave moralen til ungdommen i vår nasjon».

Rock 'n' Roll vart møtt med forbod i ei lang rekke land, han vart i lang tid sabotert av radio, TV og dei store plateselskapa (og Mai). Men slik kapitalismen er innretta, er sulten etter profitt så stor at då dei skjønna at, her låg det store pengar, var dei ikkje seine om å skaffe seg toppartistane. RCA t.d. kjøpte Elvis frå Sun for 35 000 \$. At Elvis har vorte ståande som symbolet på Rock 'n' Roll er meir eit symbol for makta til dei store plateselskapa.

1958

Rock 'n' Roll kom sjølv sagt og til Norge. Trass i mykje negativt småpirk klarer filmen «1958» å gje att svært mykje av miljøet. Det sosiale grunnlaget her som i USA var arbeid ungdom (sjølv om det sjølv sagt spreidde seg til meist all ungdom). Det var ikkje eit opprør mot kapitalismen, men legg og merke til replikkar i filmen «1958» mot politivald, om urett, om skulesystemet. Her

ligg nettopp spira og grunnlaget som gjer (arbeidar)ungdom til ei svært viktig drivkraft i ein sosial revolusjon.

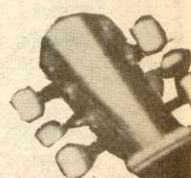
Rock 'n' Roll kom frå USA på femti-talet, det same gjorde Marshall hjelpa og anti-kommunismen, det er kanskje den viktigaste grunnen til at rockeopprøret ikkje vart meir politisert og radikalt (?).

ANDA SOM GAR

Kor vart det av opprøret, kor vart det av musikken? Omtrent som Fantomet, lever det vidare gjennom andre generasjonar. Stones, Beatles, Who, tidleg på sekstitalet var musikalsk berre ei vidareføring av Rock 'n' Roll. Woodstock og -68 opprøret, punken/new wave/reggae/ska på slutten av søtti-talet saman med ei gigantisk arbeidsløyse, rasisme — Rock 'n' Roll. Rock er på mange vis eit uartikulert skrik frå ungdom, eit varsko om at noko er gale og at noko anna kan skje. Ein og anna gluping kan sikkert fortelje oss at rock er pengar, flukt frå det verkelege liv, dyrking av idoler, amerikansk imperialism osv. osv. Ja, slik kan livet sjå ut når det blir for mye rødvin, for mye stearinlys, for lite vilje til å sjå at MC-ungdom- punkere, teddys, småknarkere osv. osv. har felles interesser med raud ungdom og at musikken er ein fellesnevner, og den har det ille som ikkje ser (høyrer) at denne musikken høyrer til i gata.

«We don't care what anybody say, Rock 'n' Roll is here to stay.»

Anders Slaatsveen

— Sleiken James i en nordisk rockekonkurranse 20. august 1958. (Alle fotos: NTB og Billedse- ntralen.)

Ungdomsopptøyer i Oslo, september 1956 med «tilløp til

Bugging

— hist og her i massen»

Da filmen «Rock around the clock» hadde premiere i Oslo, september 1956, var det bråk og uroligheter i byen. Alle andre steder hvor filmen hadde blitt vist, var opptøyer og gatekamper etter siste forestilling blitt en tradisjon. Politiet regnet ikke med at Oslo skulle bli et unntak. De stilte mannsterke opp. Da satte Oslos første ungdomsopprør i gang.

Det har ikke vært så lett å skaffe stoff og bilder fra disse opptøyene, men i bladet *Aktuell* som kom ut noen dager etterpå, sto følgende å lese:

— Til å begynne med var det et meget disiplinert «opprør». De unge bråkmakerne var ikke villere enn at de så og si fulgte trafikkreglementet. Men etter hvert som de ble varmere i tøyet begynte massesuggesjonen å øve sin virkning.

De ble revet med av det de hadde startet, og på slutten var det ekte hissigheit å spore hos mange. Likevel får en si at det var uforholdsmessig mye skrik i forhold til ulla. De oppvigerske tenåringene hadde det mest i kjeften. Noe berserkra-seri kunne ikke spores. Det gikk noen vindusruter, men det var kanskje helst av vanvare, uten noen egentlig bevisst vilje til hærværk.

Den første vindusruten ble forøvrig ekspedert før noen i det hele tatt hadde sett filmen. Det skjedde i opphisselsen i billettøen foran Sentrum kino tidlig på dagen. På 17-forestillingen gikk det pent og stille for seg. Det var en del rytmisk tramping med beina i takt med melodiene, men ikke mer enn det ofte er på jazz- og swing-filmer. Utenfor kinoen etter forestillingen var det en del

støyutfoldelse — plystring, rop og skrål, men den var avgjort godlynt. Noen politifolk drev omkring i periferien av forsamlingen, men fornuftigvis ikke inn, i bevissthet om at det var nettopp *det* den hujende flokken ventet på.

ILTRERE TONE

Mange av de som hadde sett den første forestillingen, holdt seg utenfor kinoen og ventet på at tilskuerne fra neste skulle komme ut. Flokken utenfor utvekslet brøl med mengden som strømmet ut, og denne gangen var det en iltrere tone i spektaklet. Hundrevis av ungdommer hisset hverandre opp, det var tilløp til bugging hist og her i massen, skrålet vokste i styrke. Så begynte noen flokker å blokkere gaten for trafikken, mens andre trommet rytmen på taket av parkerte biler.

Og plutselig var temperaturen ganske høy. Politiet måtte gripe inn for å hindre ødeleggelse av bilene. Det svirret skjellsord i lufta. Flokken som trengte seg rundt politifolkene, ble mer og mer aggressiv, og det var spredte tilløp til håndgemeng. En mann ble litt oppslått i ansiktet. Blodet virket ytterligere hissende.

Da publikum på de siste forestillingene slapp ut av kino-salen, hadde politiet sperret

gatene rundt Sentrum kino.

POLITI MED KØLLER

Men nå hadde ryktene om leven utenfor Sentrum hatt noen timer å spre seg på, og hundrevis av ungdommer hadde strømmet til. De brølte, de sang, de ropte skjellsord til politifolkene, som nå var blitt temmelig mannsterke og dessuten væpnet med køller, som de ikke brukte i noen større utstrekning. Litt etter litt ble massen splittet opp i små flokker, som en stund holdt stand i sidegatene, gjorde små skrålende framstøt, men ble drevet tilbake igjen. Ved midnatt ebbet spektaklet ut. Politiet skal ha honnør for klok opptreden (Tekst: Jostein Nyhamar)

Noen flere detaljer om hvor mye politi som deltok, hvor mange ungdommer det var, hva som utløste kampene eller detaljer om politiets framferd har vi ikke klart å skaffe fram. Men at denne, og vel også flere mindre episoder førte til at ungdommen også på denne tida hatet og fryktet politiet, ja det er helt sikkert. Politivolden mot ungdommen fant sted allerede da. Selv om det ikke er noen dokumentarfilm, så gir også filmen «1958» helt klart dette inntrykket.

I en av billedtekstene til ovenstående artikkel sto det: — Politifolk væpnet med køller gikk til lynaksjon i sidegatene og jagde de skrålende ungdommene foran seg. At kølleslagene fra politiet var svakere på den tida enn de er nå, betviles. Apropos kølleslag, dere. Nå er det ikke lenge til det kommer en ny «natt til første mai». Har noen tenkt på det? Hvis ikke, så er det på tide. Rute 80 tar gjerne mot innlegg om hvordan Rød Ungdom bør forholde seg ved neste års opptøyer.

Rune M

Kall oss helst maoister!

Pressa er samstemt: Kina har sagt farvel til maoismen. Einskilde har vanskeleg for å skjule skadefryden sin. Dei snur seg mot oss, gnir seg i henda og spør: Når skal den norske ml-rørsla følgje etter? No er det vel like før de av-sver både Mao og maoismen, ikkje sant?

Raud Ungdom er ein del av ml-rørsla. Vi er den organisasjon som i lengst tid har brukt det våpenet, den reiskapen ein kallar «maoisme». Heilt sia 1969, da vi heite Sosialistisk Ungdomsforbund har vi hatt «Mao Zedongs tenking» som grunnlag. Og med det meiner eg Kina sine millionmassar si tillempeing og fornying av marxismen-leninismen slik ho er samanfatta av Mao i dei teoretiske verka hans.

Rett nok har vi vore gjen-nom ulike barneskjuddommar. Men kven kan hoppe over barndommens famling og pubertetens bråsinne rett inn i «dei vaksne sine rekkjer»?

demokratiske rettar og styrka arbeidarmakt, blir det sette iverk reaksjonære, arbeidardiendslege tiltak.

Dei framstegsvennlege reformane er slike som auka organisasjonsfridom og religionsfridom, domstolar og fagforeiningar uavhengig av stat-sapparatet, auka lokal arbeidarmakt og -kontroll på fabrikkane, friare val til styre og stell, styrka rettsikkerhet, svekkja pampe-privilegiar, ein opnare stil i presse og kringkastning, auka vekt på fakta framfor tom propaganda osv. — direkte arbeidardiendtelege tiltak er gruppe-eksport av kinesiske arbeidarar og veg-gavisforbod. Slikt kan ikkje godtakast.

OVERSLAG HIT OG DIT

Dei økonomiske omveltningane forsvarar dei kinesiske leiarane ved å kalle dei «eksperiment». Dei vil søkje nye vegar, seier dei, og er ikkje sikre på om de dei gjer vil syne seg som det rette. Ei slik haldning kan vere til det gode, men kan òg vere ein lett måte å fraskrive seg ansvar og unngå ordskifte på.

På alle desse områda — haldninga til det nasjonale borgarskapet, vekt på over-skot, marknadorientert produksjon, utanlandske investeringar, desentralisert økonomi, lønnsbonus og materiell påskjønning — syner dei til overslaga under den kultur-revolusjonære perioden, unnskyldning av Maos teoretisk/praktiske bidrag i same periode («ultrarevolusjonære avvik») p.g.a. «alvorleg sjukdom» og «feilinformasjon», einspora produksjonsfanatisme blant nye leiarar, ny klasseanalyse og mindre vekt på klassekampen.

Å stryke vekk ti år frå historia er gale og farleg. Kultur-revolusjonen frambrakte mange positive nyskapingar og idéar som ein kunne ha bygd vidare på.

Som sagt: Det er for tidleg å seie noko avgjerande om dei kinesiske leiarane fortener å bli kalle maoistar eller ikkje. Men at dei står i fare for å helle barnet ut med badevatnet, bør vi vere klære over. — Og «barnet» i denne samanhengen er maoismen.

Polenreportasje ved
Einar Hagness
og Rune Moen

«Så stakk hon två fingrar mellan blyglepporna och visslade "Du gamla, du fria". Men det var i 1966, nyårsafton och 700 svensker her, förstås. Hon här är ingenting.» En full og blærete svenske «konverserer» oss på Kaskaden, et forlystelseshus fullt av horer og sikkerhetsagenter.

Polen står stille p.g.a. streik. På Strip-tease-discoteket svermer det med «prostytuthas». Elisabeth er en av dem, munter og flirtete, ganske vakker. Hennes debut var for ikke mer enn to måneder siden. Faren døde, og lønna strakk ikke lenger til for hele familien.

Det er det kor-

upte systemet i Polen som har skapt «Kaskaden». Systemet vil trekke til seg vestlig valuta, her veksles det svart — fire ganger høyere kurs enn offisielt. Men myndighetene ser gjennom fingrene med det. De ser det som en fordel at folk får tak i dollars. At arbeidsfolk får utløp for sine ønsker i dollar-butikkene er bedre enn at de krever alt forandret. De lange blikkene følger godt med når en utlending dukker opp. På denne måten blir vi, turistene, ettertraktet og privilegerte. Imens går Elisabeth som lever av oss, nedenom. Full og oversvømmende utbryter hun plutselig: «Streiken må vinne. Håper den vil knuse alt!»

AVVIST

På vår ferd til Leninverftet fant vi fort ut at polakkene var veldig lett å komme i kontakt med. En vanlig mann i gata var det ikke noe problem å komme i kontakt med. Forutsatt at han kunne engelsk eller tysk. Verre var det å komme i kontakt med streikekomiteene rundt omkring. I Szczecin, for eksempel, fikk vi ikke komme inn på noen av arbeidsplassene. Kun en halvtimes samtale med representanter for streikekomiteen utenfor bedriftens område. Vi ble også temmelig kontant avfeid a «arbeidermilitsen» da vi seinere forsøkte å ta bilder av streikevakten ei Szczecin. Derfor var det med stor spenning at vi nærmet oss Leninverftet i Gdansk. Ville vi bli avfeid og hele den lange reisa bli en bomtur? Eller var innstillingen til utlendinger en annen her?

POLENS «KOMMUNISTPARTI»

- Hold fingrene

vekk

fra Solidarność

Det tok lang tid etter streikens slutt før myndhetene i Polen godkjente den nye fagbevegelse «Solidarność». De mente vedtektene ga en — for sentralisert organisasjon — organisasjon som ikke respekterer par som ledende.

(Vedtektene erkjenner partiet som ledende samfunnet, men ikke i fagbevegelsen. Verv i partiet utelukker verv i «Solidarność») Myndhetene/partiet føler sin makt truet. Og med ret

IKKE UPOLITISK

Det hjalp ikke at streikekomiteen hele tiden forsikret om at kravene bare angikk levestandarden og mente politiske spørsmål var uinteressante. Arbeiderne viser at de vil ha politisk innflytelse. (Se artikkelen om de «politiske kravene») Men bevisstheten om at de må ta den politiske makten,

synes liten, i og med uttalel som «nå må familien Po sammen jobbe for å reise øl nomien», «det politiske stemet er uvesentlig».

UMULIG REFORMISME
Hvordan kan vi så bombasti avslå mulighetene for en formistisk løsning? La oss på mulighetene til å brin

PÅ EIGNE BEIN

I dag står vi støtt på våre egne bein. Dei som har teoriar om kinesiske ringverknadar i den norske ml-rørsla er på ville vegar. For oss spelar det mindre rolle kva for syn dei kinesiske leiarane har på maoismen. Kjem dei med teoretiske nyskapingar med grunnlag i maoismen, vil vi sjølv sagt studere dei med interesse. Men om dei tar det steget at dei offisielt forlét maoismen, kjem ikkje vi opp i noko «dilemma». For vi har teke standpunkt for maoismen, vi er marxist-leninistar. Vi prøver å bruke ideologien vår i den situasjonen vi står i her i landet, og som ein reiskap til å forandre samfunnet.

Det er feil å tru at vi er fjernstyrte, eller at vi må stø oss på kinesarane i eitt og alt. Det skulle det vel ikkje vere naudsynt å seie lenger. Sjølv gode gamle Sigurd Allern, Klassekampen sin redaktør, som vart kritisert for å vere for einsidig positiv til Kina i sin «Austen er framleis raud»-artiklar, slo til i eit minne-innlegg om Mao 9. september. Nokre dagar tidlegare kalle Deng Xiaoping Mao for ein «ultrarevolusjonær». Allern vendte seg til «dem som måtte si at Mao Zedong var en «ultrarevolusjonær» og ga Deng det svaret han fortente: «Mao Zedong var tvertom vår tids største marxist-leninist». Kan det så vere nokon tvil?

— Kall oss gjerne «maoister», skriv Jon Michelet i Klassekampen 21. sept. 1976. Et vil seie: Kall oss helst maoistar! Så får vi sjå om vi fortener heidersnamnet. Det forpliktar.

KINA IKKJE-MAOISTISK?

Om dei kinesiske leiarane fortener dette heidersnamnet er det enno for tidleg å seie noko avgjerande om.

Eitkvart stempel — som t.d. «ikkje-maoistisk» eller «kapitalistisk» — vil byggje på eit tynt grunnlag og vere forhasta.

Det er vanskeleg å teikne eit einsidig svart eller kvitt bilete av utviklinga i Kina. På same tid som det skjer store positive reformar i ei retning av auka

Tor
Hammer:
KRINGSJÅ

POLSK LÆRLING TIL RUTE 80:

Ikke redd noe etter dette!

— Ja, det er på høy tid med internasjonal arbeidersolidaritet. Han tar oss i hendene og hever dem over hodet. Alt til stormende applaus fra delegatene. Makan til velkomst hadde vi aldri drømt om. Vi blir spurt om vi ikke har hatt en lang reise.

— Jo, vi må innrømme det. En dags haiketure gjennom Polen tar på.

Så blir vi vist til kantina. Her, som det eneste stedet på hele reisa vår, blir vi servert tre retters middag. (Suppa var ei merkelig veling, som det smakte pyton av, men det var for jævlig å bare la den stå. Fikk tukta'n ned etter hvert.)

Her inne på verftet oppholdt vi oss i fire dager. Og her traff vi alt mulig. Alle mulige venstrepolitiske avskygninger var å treffe her. Alt fra en opposisjonell øst-tysker fra en liten gruppe i Berlin til et par amerikanere fra en maoistisk gruppe bestående av «hele» femten personer. Inntrykkene var mange. Kunne sikkert skrevet ei bok om alt vi opplevde og fikk høre. Men mest inntrykk gjorde den gledende arbeiderne viste over at vi kom helt fra Norge for å følge streiken deres. De var meget begeistret for den internasjonale solidariteten.

En av delegatene tilbød oss å bli med ut på bedriften hans, som lå en mil utenfor Gdansk. Et transportfirma med middelalderske arbeidsforhold. På denne bedriften fikk vi rasket sammen ca. 60 arbeidere på et bordtennisrom. Vi hadde med en egen tolk fra Leninverftet. Det var bare å fyre løs. De fortalte at i tillegg til de sentrale kravene som alle stilte, så hadde de også en del lokale krav til bl.a. forbedring av arbeidsforholdene. Da vi skulle tilbake, ble vi hentet av en enorm turistbuss. Alle andre busser sto i hele Gdansk, men de streikende bussjåførene tok seg bryet å skyss oss tilbake. Dette var et av flere eksempler på hvordan de streikende fullt ut regjerte og organiserte ting helt på sin egen måte. De lokale myndighetene ble bare nikkedokker uten noe myndighet i det hele tatt. Arbeidermakt i praksis.

INTELLEKTUELLE

På verftet traff vi også intellektuelle. Mange studenter hjalp til med ting som tolking for utlendinger. De hjalp også til med laging av

løpesedler, streikebulletiner o.l. All trykking foregikk manuelt. Men en annen og meget viktig oppgave ble også gjort av de intellektuelle. Den såkalte ekspertgruppa som hele tiden ga streikekomiteen råd og vink besto i tillegg til representanter fra streikekomiteen, også av økonomer, sosionomer o.l. Få av disse fikk vi mulighet til å snakke med, men en av dem, nemlig tolken vår på den bedriften vi besøkte utenfor Gdansk, hadde en del interessant å si. Han fortalte bl.a. at hele Polen var bevisst faren fra øst. Han var meget bestemt på dette området. — Hvis Sovjet så mye som sendte en eneste soldat over grensa til Polen, ville det bli en regelrett krig. Hele Polens befolkning ville da bli mobilisert på den riktige sida. Og vi kan bare skrive under på at noe av det som overrasket oss mest var den massive motstanden mot «våre venner i øst», som det ble sagt. Og det er vel nettopp derfor at heleir ingen invasjon kom; Russerne veit vel også sjøl hvor landet ligger, og hvor «populære» de er i

Polen.

«IKKE REDD NOE»

En av de yngre arbeiderne, en lærling, Andrej Majkowski, får vi et par ord med. Han forteller at lønssystemet er enormt oppsplittende, og egentlig ikke noe system i det hele tatt. Lønna fastsettes fra tilfelle til tilfelle. Tenk dere hvilket byråkrati det medfører på en bedrift med 17 000 ansatte! Du får poeng etter ansiennitet, alder, familie og hvor flink du er. Vi krever nå lik lønnsforhøyelse for alle, sa han. — 2000 zloty uansett om du er fagarbeider eller lærling.

— Det har vært en meget hard skole denne streiken, men jeg streiker gjerne fram til jul. Dette er nemlig den eneste muligheten vi har til å oppnå «victory». På spørsmål om vi kan få lov å ta bilder av ham, kommer et bestemt svar:

— Ja, bare sett i gang. Etter dette som skjer nå, er jeg ikke redd noe.

Og det tror jeg gjelder for hele Polens arbeiderklasse. Etter det som har skjedd nå og det som skjedd i Polen i '56, '70 og '76, er

ikke folket redd noe. De vil ha bedre levevilkår, og det er de villige til å kjempe til krampa tar dem for. Mange har nå etter streiken lurt på hva som vil skje. Om partiet vil infiltrere den nye fagbevegelsen, om lederne vil bli byråkrater og fjerne seg fra grunnplanet de også? Til dette har vi som var der under streikeaksjonene i år en bestemt oppfatning; Uansett hva som skjer, så er Polens arbeiderklasse så bevisst sin egen situasjon og ikke minst faren fra øst, at de før eller seinere kan ta saken i egne hender nok en gang, og enda en gang, og enda en gang. På denne måten vil de gradvis oppnå mer og mer frihet. Kanskje vil de en gang kunne bygge et nytt samfunn basert på den arbeidermakten og demokratiet de gjennomførte under streiken. Vi kan bare følge med og vise solidaritet. Ja, forresten, er det ikke en ting til vi kan gjøre? — Jo, mange av de kravene som ble stilt i Polen, kan vi også stille. For eksempel kan vi kreve at fagbevegelsen ikke skal være partikontrollert...

Idet vi nærmer oss hovedporten, sitter tusener av folk utenfor porten og hører på samtaler som blir overført via et kjempemessig høyttaleranlegg over hele området. Vi skjønnte ikke så mye av hva som ble sagt, men på stemningen blant tilhørerne skjønnte vi iallfall når vi skulle plystre/bue og når vi skulle klappe. Senere fikk vi vite at det var de første forhandlingene mellom myndighetene og den sentrale streikekomiteen som hadde startet denne dagen.

PÅ LENINVERFTET

Etter mye trengsel kommer vi endelig fram til hovedporten. Spenningen stiger idet vi stikker en lapp til en av streikevaktene. På lappen står det på polsk at vi kommer fra Norge og at vi jobber der for full solidaritet med de streikende. Vakta tar lappen, leser den og forsvinner. Antageligvis til en som har myndighet til å avgjøre om vi kommer inn. Etter ti minutter kommer han tilbake med to andre karer. De diskuterer

kort med streikevaktene. En av dem, han som vokter låsen på hovedporten er en skikkelig brande av en kar. Ville helst slippe å komme ut for bråk med ham, ja. Et par minutter går og kolossen av en verftsarbeider gløtte rpå porten og spør — Robotniks? Norvege? Arbeidere fra Norge?

Vi nikker bestemt på hodet. Han tar oss i handa med de kjempemessige smedhendene sine og jeg får et klask i ryggen så jeg nesten går på trynet i asfalten. Han smiler bredt, og vi er trygt inne på verftet som var senter for hele verdens oppmerksomhet de ukene streiken pågikk.

Vel inne blir vi geleidet til salen hvor delegatene som utgjør den nasjonale streikekomiteen holder til. I et rom ved siden av, den ene veggen er faktisk av glass, pågår forhandlingene. Vi får holde en liten appell, og vi overrekker noen penger fra polske arbeidere i Oslo. Det hele blir motatt med stormende jubel. Walesa kommer bort til oss.

Polen ut av den økonomiske krisa og samtidig innfri kravene om økt levestandard. Landet er et av verdens mest gjeldsatte, utenlandsgjelda er nå oppi 90 milliarder kroner, og den øker stadig. For å få eksport-overskudd til å betale denne, må landet forbruke mindre sjøl. Samtidig opprettholder gjelda det økonomiske kaoset, og hindrer økning i produksjonen.

ULØNNSOM HANDEL

Prisene på verdensmarkedet stiger mye raskere på de varene Polen må importere enn de som eksporteres. Forbindelsene med vesten fører dessuten til at Polen sjøl har en av øst-Europas høyeste inflasjoner, 8% i 1979, dvs. de har liten nytte at utenlandslåna synker i verdi. Tvertimot, rentene øker stadig, og i dag er Polen

tvunget til å bruke mer enn 2/3 av sine eksport-inntekter til å betale renter på lån. Handelen med Sovjet har heller aldri vært særlig lønnsom: kull-eksport til symbolske priser, salg av skip for rubler mens de er utstyrt med teknikk betalt med dyr vestlig valuta, osv.

PRESS PÅ PRODUKSJONEN

Verdensmarkedets priser gjør halvfabrikata/råvarer mest lønnsomt å betale med. Dette påtvinger en ensidig satsing på tungindustri. Samtidig krever Sovjet, gjennom sine tekniske «rådgivere og eksperter», og Comecon, at det bygges jernverk, kunstgjødsselfabrikker og våpenindustri for å dekke sine tungindustrielle behov. Dette skjer ofte uten hensyn til mangelen på råvarer og energi, og uten hensyn til ødeleggelsen

av jordbruksarealer og nødvendigheten av å flytte mennesker. Forholdsvis blir lite investering og utvikling av jordbruk og konsumvareindustri, (produksjon for daglig forbruk). Sovjet betaler til og med ofte med teknologi som mest er egna for museum. Resultatet er ytterligere behov for vestlig teknikk og større lån uten at produksjonen av konsumvarer øker nevneverdig. Eksportbehovet øker og livrekma strammes inn.

EN OND SIRKEL

som blir opprettholdt av systemene både i øst og vest må brytes. Men da må spørsmålet om de forskjellige samfunnssystemene melde seg. Får fagbevegelsen anledning til grundige analyser av økonomien, og rett til å publisere disse, er det ikke rart at myndighetene er redd organisa-

sjonen skal bli for sentralisert og effektiv.

AVSLØRING AV PARTIET

Når arbeiderne også krever at partiet skal holde fingra vekk fra fagbevegelsen, er en avsløring av byråkratiets rolle farlig nær. Partiet har ved passivisering, sensur og forfølgelser tvunget den gamle partidirigerte fagbevegelsen til bare å befatte seg med helseproblemer, feriehjem, sosialt samvær o.l. Når nå folkets behov blir organisert, arbeiderdemokratiet utviklet og de økonomiske forholdene avslørt, vil fagbevegelsen konfrontere stat og parti med egne planer som vil vise systemets udugelighet.

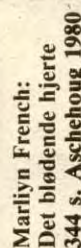
MOT KONFRONTASJON

Myndighetenes motarbeiding av «Solidarność» virker ytterligere avslørende. Krav om

både politisk og økonomisk makt vil tvinge seg fram etter hvert som reformene stanger mot en mur. Fagbevegelsen har folkets støtte og vil ikke gi seg. Opposisjonen har enorm erfaring, den har funnet en mest mulig fredelig og effektiv måte å kjempe på. De har vist at de kan beherske situasjonen til tross for trusler og hindringer i form av arrestasjoner, beleiring og kommunikasjonsbrudd. I dag sies det lite om et endelig oppgjør med byråkratiet som den endelige løsningen. Men for bare noen år siden ble en av dagens ledende opposisjonelle, Jacek Kuron ekskludert fra partiet og fengslet for nettopp en slik analyse. Og i bakhodene minnes folk straffereaksjonene på den åpne uroen i 1970 og 1976. Dessuten driver Sovjet med en stadig sabelrasling.

REVOLUSJON

Har fagbevegelsen idag illusjoner om reformene, eller er det bare taktikk i dagens situasjon? Uansett, utviklinga går sin gang og arbeiderklassen i Polen øker sin bevissthet for hver dag. Dessuten har de en drøm om framtida, de vet ikke klart hva. Ordet «sosialisme» er forgiftet, men kapitalisme vil de ikke ha. Grunnlaget for en reell arbeidermakt er jo lagt gjennom fagbevegelsen i samarbeid med intellektuelle og andre lag av folket. Men store hindringer må ryddes av veien. Det polske folkets styrke må være stor nok til å umuliggjøre sovjetisk innblanding. Motstanden innad i Sovjet må utvikles. Opinionen i vest må våkent forsvare dem, og hindre «Vesten» i å utnytte situasjonen. Alle system bygd på utbytting er hindringer.

McDonald's knocka oss ut

Fem friske, unge, opprørske sjeler møtte ein representant for USAs Big Business — og ble overvunnet med ein rutinert gjesp. Korleis kunne slikt skje? Korleis fekk McDonald's-kjeda desse fem unge revolusjonære til å speide etter den karakteristiske M'en kvar gong det nærma seg Hamburgar- og Milkshake-tid?

Løyndomen er like enkel som han er gamal: Ei marknadsføring som spelar på håpet om å vinne Den Store Premien. I løpet av seks (vanlegvis slappe?) sommarveker hadde Hamburgar-kjeda McDonald's sette i gang sitt «\$6.000.000 Winning Combination Game», som kort gjekk ut på følgjande: Kvar kunde fekk eit tredelt kort. På kvar av dei tre delane var det felt dekkja med eit strok «sølvmaaling» som kunne skrapast vekk med ein mynt. Skrapte kunden vekk «målinga» på den øvste delen av kortet, avdekte han eit seksifra tal. Denne bolken av spelet var eit slags lotteri, med ei på førehand klår trekningslista. Fann han talet sitt på lista, kunne kunden vinne mellom \$1 og \$50.000.

På den nedste delen av kortet kunne han vinne hamburgarar, pommes frites og cola.

Men det var den midtre delen av kortet som trollbatt oss, dei fem Heltane frå Noreg. Her kom eit par bokstavar til syne, t.d. «WI». Ved å samle 8 ulike slike bokstavkombinasjonar skulle ein kunne ende opp med følgjande: WINNING COMBINATION. Da vann ein 2.500 dalar.

Det vart slik at vi etter to-tre tilfellege McDonalds-vitjingar med eitt oppdaga at berre tre kombinasjonar sto mellom oss og dei 2.500,-.

MONOPOLKAPITALEN SI MARKNADSFØRING AV SNØGGMATINDUSTRIEN

Da var det gjort.

Med ein grundighet som ville fått lærermeister Marx til å raudne av stoltskap, vart no kvar einaste McDonald's som dukka opp gjenstand for vitjing. Snart mangla berre kombinasjonen «AT». Med blind tru på snarleg siger, auka konsumet av Cheeseburger, Milkshake og Hot Danish. Utan resultat.

Idyllen blei brått brote ein heit dag i Atlanta, Georgia. Pent benka kring McDonald's standard plastic bord, med sveitten drivande i panna (filialen mangla air-condition) og med ein purk rotande i POT-plantene (kva leita han etter?) i vindauga, fekk ein av oss den lysande ideen å lese den vesle skrifta på baksida av premiekorta. Slik fekk han vite at det berre fantest 38 stik. «AT»-kuponger tilsaman, og at vinnaroddsda etter 16 vitjingar var i mot 328.947. Først da oppdaga vi at vi var førde bak lyset — overvinni av monopolkapitalen si marknadsføring.

Rusta med det nye stålsatte klassemedvitet vårt, boikotta vi aktivt McDonald's i tida etter. Det vart heller Burger King, Pizza Hut, Denny's og Jack-in-the-Box for oss.

Vi Ville ikkje la oss lure av snøggmatindustrien sine skitne tricks...

Anders

—Minst ei jente i hvert band

Ikke noe feminisme! Saken er mepreik nå! Saken er bare at vi er akkurat like gode på spellinga som dere gutta. Vent og se — vi kommer til å bli like flinke, like «heavy» og like mange som dere. Det startes nesten ikke et rocke-lag i denne byen lenger som ikke har med seg ei eller flere jenter!

Ut av kottet for å høre et nytt live-band, denne gang med kvinnelig bassist...

Arild

Beat — Reggae/rock-gruppa fra Birmingham som skulle være velkjent i Norge etter Hortens-festivalen i sommer.

«The Barrel Organ» en søndags kveld i september.

Er det ikke slitsomt å spille i et tre-manns lag? spør vi da vi endelig har fått samla gruppa inne i et brettebrett!

nei, vi kjenner å-vandring så bra at det går fint, svarer jenta som slår trommer, og iler til med å fortelle at hun snart skal syng med The

Har du lyst til å lære noe om rock? Om Rockabilly? Røttene til det vi digger idag?

Ja, det tenker jeg nok! Jeg har fått lærdom fra en klubb jeg nettopp er blitt med i, fordi de har et blad de kaller rock.

R-O-C-K R-O-C-K

Hvilken klubb? O, du uvitende. «Rock'n Roll Society of Scandinavia» (RRSS) Bladet jeg fikk var på 13 A4 ark oppå hverandre, stifta midt på og bretta til en hending A5-sak med opplysninger om Rock'n Roll, country, Rythm & blues, Rockabilly og Blues. RRSS har i Oslo en klubb på Pilten hver torsdag. Medlemskap koster kr. 48,- i året (= 4 kr. mnd). Rute -80 (tidligere Røde Garde) vil komme tilbake til RRSS om trent ETT AR ETTER den forrige avtalen vi hadde med formann Rune Hallan.

Rock 'n' Roll Society of Scandinavia Postbox 48 - Hovseter, Oslo 7, Norge. Postgiro: 2 31 55 62

Rock 'n' Roll Society of Scandinavia Postbox 48 - Hovseter, Oslo 7, Norge. Postgiro: 2 31 55 62

Rock 'n' Roll Society of Scandinavia Postbox 48 - Hovseter, Oslo 7, Norge. Postgiro: 2 31 55 62

Rock 'n' Roll Society of Scandinavia Postbox 48 - Hovseter, Oslo 7, Norge. Postgiro: 2 31 55 62

Rock 'n' Roll Society of Scandinavia Postbox 48 - Hovseter, Oslo 7, Norge. Postgiro: 2 31 55 62

Rock 'n' Roll Society of Scandinavia Postbox 48 - Hovseter, Oslo 7, Norge. Postgiro: 2 31 55 62

Rock 'n' Roll Society of Scandinavia Postbox 48 - Hovseter, Oslo 7, Norge. Postgiro: 2 31 55 62

Her prentar vi ein reportasje om reinfakta vi har fått tilsendt frå lesarar i Odda. «Jakta er noko som interesserar valdsamt her, og truslar frå lesarar i Odda. Jebrev. Teksten er av B.S.V., Antabus.

Vi tar med glede imot reportasjar, rapportar og historiar frå lesarar, gjerne med bilete.

I desse dagar ligg det føre eit framlegg om at 50% av dei felingsløyva Odda får andele skal bindast til folk frå andre delar av landet. Til no har det avgjort kor mange utanbys-loddrekkinga. Stemninga i Odda er klar, dette framlegget kan ikkje akseptertast. Dette er ein gamal tradisjonsbunden

Jakta i fare for oddingane? rett som bygdene som grensar mot vidda har hatt. At 5—10% kan gå til jegarar frå andre plassar kan vere greit, men det ta frå gigantens meir rettvisst å del av løyvene hans. Det vert Er jakta noko trugsmalet mot villreinstantma? Vi spør Lars Oye, som har vore aktiv i skyttararbeidet i 64 år, og formann i skyttarlaget i 30 år: — Nei, det er ho absolutt ikkje. Etter mi mening er det største trugsmalet at dei for mykje bukk på vidda. I dag får ikkje simlene fred når dei må

eksisterer leittsindig avleidt hele for har altfor mange såkalte ma-sympatiser trekke ved boka. Her ismen i Øst-Europa er for meg ei for forsøket på å bygge sosial-at sosialismen ikke fikk fortsette. Men hans forståelse og respekt at sosialismen ikke fikk fortsette. Mokratiene og hva som førte til etter opprettelsen av folkecozza å analysere utviklingen Men selv sagt forsøker Scozzer tydelig igjennom. respekt for dette forsøket skin-samfunnsutvikling. Scozzeras og påbegynne en sosialistisk gjøre landene fra imperialismen tiene lok på seg oppgaven å fri-avstand fra at folkekedemokra-Scozzeras forfaller aldri til å ta stiller mange riktige spørsmål. kedemokratiene» i Øst-Europa og et lvers igjennom inter-til borgerlig historietrasmstilling, rikting påminne! Fordi den gir et godt korrektiv sjon i Frankrike. En viktig og det var en revolusjonær situa-Frankrike i 1968. Scozzeras slår dringene av Mai-opprøret i Ellers vil jeg framheve skil-mellom ekte og falsk sosialisme, samtidig som en forsøker å skille aldemokrati i Vest-Europa, bevegelse til venstre for sosi-boka gir inntrykk av at Scozzeras Tidligere omtaler av denne en imperialistisk. endte tragisk i ny avhengighet av Vietnam frigjøringskamp som dette med eksempler fra Cuba og framstiltillingen underbygger han uhyre vanskelig oppgave. I er at kampen for frigjøring er en opplysninger og hans konklusjon blir overhodet ikke nevnt. Hva stalistiske. M-l-partier i Vesten m-l-partier blir likestilt som so-vert vanskelig. Alt fra revisjon-sosialistiske bevegelse er, ville definering av hva sosialisme og bok gir. Men en noe klarere stor og i den rammen en slik framstilling av den «nære» hi-Dette er ikke til å unngå i en ringet er runde og almene-Mange av Scozzeras vurd-jonetter. ensidig resultat av sovjetiske ba-søket som forfattet og som et

Endelig...? — Endelig...?

Sosialismens historie

KAP. (m-l)s danske søsterparti, Scozzeras, formann i AKP di det er skrevet av Benito det er spesielt interessant for-brudd til idag. Det siste bin-fra kapitalismens gjennom-son» har gitt ut et trebinds-verk om sosialismens historie

Det danske forlaget «Suen-son» har gitt ut et trebinds-verk om sosialismens historie fra kapitalismens gjennom-brudd til idag. Det siste bin-det er spesielt interessant for-Scozzeras, formann i AKP (m-l)s danske søsterparti, KAP.

Det danske forlaget «Suen-son» har gitt ut et trebinds-verk om sosialismens historie fra kapitalismens gjennom-brudd til idag. Det siste bin-det er spesielt interessant for-Scozzeras, formann i AKP (m-l)s danske søsterparti, KAP.

Her prentar vi ein reportasje om reinfakta vi har fått tilsendt frå lesarar i Odda. «Jakta er noko som interesserar valdsamt her, og truslar frå lesarar i Odda. Jebrev. Teksten er av B.S.V., Antabus.

Vi tar med glede imot reportasjar, rapportar og historiar frå lesarar, gjerne med bilete.

I desse dagar ligg det føre eit framlegg om at 50% av dei felingsløyva Odda får andele skal bindast til folk frå andre delar av landet. Til no har det avgjort kor mange utanbys-loddrekkinga. Stemninga i Odda er klar, dette framlegget kan ikkje akseptertast. Dette er ein gamal tradisjonsbunden

Jakta i fare for oddingane? rett som bygdene som grensar mot vidda har hatt. At 5—10% kan gå til jegarar frå andre plassar kan vere greit, men det ta frå gigantens meir rettvisst å del av løyvene hans. Det vert Er jakta noko trugsmalet mot villreinstantma? Vi spør Lars Oye, som har vore aktiv i skyttararbeidet i 64 år, og formann i skyttarlaget i 30 år: — Nei, det er ho absolutt ikkje. Etter mi mening er det største trugsmalet at dei for mykje bukk på vidda. I dag får ikkje simlene fred når dei må

eksisterer leittsindig avleidt hele for har altfor mange såkalte ma-sympatiser trekke ved boka. Her ismen i Øst-Europa er for meg ei for forsøket på å bygge sosial-at sosialismen ikke fikk fortsette. Men hans forståelse og respekt at sosialismen ikke fikk fortsette. Mokratiene og hva som førte til etter opprettelsen av folkecozza å analysere utviklingen Men selv sagt forsøker Scozzer tydelig igjennom. respekt for dette forsøket skin-samfunnsutvikling. Scozzeras og påbegynne en sosialistisk gjøre landene fra imperialismen tiene lok på seg oppgaven å fri-avstand fra at folkekedemokra-Scozzeras forfaller aldri til å ta stiller mange riktige spørsmål. kedemokratiene» i Øst-Europa og et lvers igjennom inter-til borgerlig historietrasmstilling, rikting påminne! Fordi den gir et godt korrektiv sjon i Frankrike. En viktig og det var en revolusjonær situa-Frankrike i 1968. Scozzeras slår dringene av Mai-opprøret i Ellers vil jeg framheve skil-mellom ekte og falsk sosialisme, samtidig som en forsøker å skille aldemokrati i Vest-Europa, bevegelse til venstre for sosi-boka gir inntrykk av at Scozzeras Tidligere omtaler av denne en imperialistisk. endte tragisk i ny avhengighet av Vietnam frigjøringskamp som dette med eksempler fra Cuba og framstiltillingen underbygger han uhyre vanskelig oppgave. I er at kampen for frigjøring er en opplysninger og hans konklusjon blir overhodet ikke nevnt. Hva stalistiske. M-l-partier i Vesten m-l-partier blir likestilt som so-vert vanskelig. Alt fra revisjon-sosialistiske bevegelse er, ville definering av hva sosialisme og bok gir. Men en noe klarere stor og i den rammen en slik framstilling av den «nære» hi-Dette er ikke til å unngå i en ringet er runde og almene-Mange av Scozzeras vurd-jonetter. ensidig resultat av sovjetiske ba-søket som forfattet og som et

Endelig...? — Endelig...?

Sosialismens historie

KAP. (m-l)s danske søsterparti, Scozzeras, formann i AKP di det er skrevet av Benito det er spesielt interessant for-brudd til idag. Det siste bin-fra kapitalismens gjennom-son» har gitt ut et trebinds-verk om sosialismens historie

Ung i fagbevegelsen

Knut Mørk er født på nasjonaldagen i 1958, han står i en kombinert frukt, grønnsaks og forskdisk ved Samvirkelaget på Bekkestua i Bærum, hvor han er hovedtillitsmann og klubbformann på fjerde året. Ved siden av dette er han med i Bærumsstyret for Handel og Kontor, og medlem av representantskapet i Samorganisasjonen. Sammen med kona stilte han opp på Rød Valgallianses liste ved siste valg.

Tradisjonelt har handelssyrket i hovedsak bestått av sjefsmenn (butikksejere og avdelingsbestyrere), og ansatte kvinner i alderen 18-25 og fra over 40-45. Grunnen er enkel. Det kreves ingen utdannelse, og unge jenter tar slike jobber for å bli uavhengige hjemme og ser det som ett mellomledd til ekteskapet og husmortilværelsen. Siden blir det «mann og barn», og tilbake til jobb når barna er store nok. Under slike forhold utvikles det liten fagforeningsstolthet, og aktiviteten i H&K er altfor lav når vi ser på alle områdene vi må ta oss av.

LØNN

Du kommer vanskelig over ei årslønn på 65 · 70.000 kr., og vel aldri over 90.000. Der kan tenke dere sjøl at med ei lønn på knappe 65.000 skal jeg forsørge en familie som blei tre på vårparten. Det er ikke særlig lett.

ARBEIDSFORHOLD

Lokalene er ofte kalde om vinteren, og gjerne altfor varme om sommeren. Det er naturligvis mye trekk, spesielt for de som sitter i kassene. I tillegg har disse også lange køer med sure folk som kjefter og smeller. (Husk på det at vi er mennesker vi også, ikke roboter). For å sikre profitten er det også vanlig å skjære ned på betjeningen, flere deltidsansatte i hver butikk for å få mest mulig ut av arbeidstiden (og krafta). Bl.a. er det etterhvert vanlig å ansette folk som bare er i butikken i rushtiden, når køene er som verst, mens vi ellers ofte er underbemannet.

Knut Mørk

«Rövarkungens ö» — en virkelig rockeklassiker

Når jeg anmelder ei skive, pleier jeg vanligvis å la plata gå mens jeg skriver. Denne gangen er det håpløst. Det nytter ikke å rive seg løs fra «Nationalteatern» for å skrive.

«Rövarkungens ö» er en vanvittig bra og enhetlig LP. Dette er ikke new wave, ikke gammal-rock, ikke heavy metal — Nationalteatern spiller svensk rock'n roll med tekster så gode som jeg til dags dato har hørt til denne typen musikk.

Fra det første sporet blir tonen slått an: «Vi fortsätter spela rock'n roll men vi håller på at dö». Zappas Joe's Garage blir rene plattheten i sammenligning, og hvor har vokalistene egentlig fått denne stemmen i fra? Det høres ut som han kverker en hel whisky hver dag, men dette er altfor intelligent lagd til at det kan være årsaken.

B-sida er en eneste stor perle. Hør på «Lena» — sånn

går det altså an å lage kjærlighets-sanger. Så jordnær, så virkelig og som gir håp om ei bedre framtid. Og så en sånn

«Motvind» — solo på gitaren, da. Det er visst bare svenskene som fikser akkurat det der. «Våld på öppen gata» er så tung, så tung. Ei historie om fredagskvelden med fest og slagsmål som ender i cella og mordanklage. Tekst og musikk er støpt for hverandre, en virkelig rocke-klassiker.

Nationalteatern forteller mange historier fra den grå hverdagen, men disse gutta har ikke mista perspektivene om et bedre og solidarisk samfunn av syne. «Stranden» er en nydelig sak som forteller om akkurat det: Ikke minst avslutninga er sjelden

kost, som vi så altfor sjelden hører i norsk og engelsk rock:

«Där det finns jord/skall vi plöya den tillsammans/
Där det finns bröd/ska vi äta det tillsammans/
Där det finns kläder/skall vi dala dom med varann/
Där det fins pengar/skall dom vara alles egendom/
Där fryser ingen/och ingen hungrar»

Jeg svinger mitt sverd over hodene på alle som ikke skaffer seg dette albumet!

Arild R

SPYTT UT I RUTE 80

USA - døv, blind uten klør?

«Det er et tomrom i Rød Ungdom når det gjelder våre egne studier. — Følgelig også når det gjelder vårt teoretiske nivå, og våre egne prinsipielle, ideologiske standpunkter.» Dette er et sitat fra lederartikkelen i Rute 80 nr. 5/6 1980, og underbygges av det avisa skriver om Sosialistisk Ungdom i artikkelen «Back to the sixties» i samme nummer.

I motsetning til Rød Ungdom driver SU skole-ring av våre medlemmer om imperialismen, utbytting og kapitalisme, og ikke bare om Sovjet. Rød Ungdom/AKP er gradvis i ferd med å legge ned kampen mot USA-imperialismen, og prioriterer kun Sovjet-arbeidet.

Resultatet er en total undervurdering av USAs og det vestlige imperialistiske systemets styrke. Gjennom 500 transnasjonale selskaper holdes størsteparten av jordas befolkning nede i fattigdom, ressursene stjeles, arbeiderklassen utbyttes internasjonalt. 8 matvareselskaper kan gjennom sin kontroll av 85% av jordas matkorn avgjøre liv eller død for millioner av mennesker. Denne strukturelle volden dreper langt flere hvert år enn enhver krig som har pågått siden 1945. Det kapitalistiske systemet dominerer i minst 45 av Afrikas 53 stater. Rød Ungdom ser bare på de områdene der Sovjet har fått eller forsøker å få innflytelse, slik som i Angola/Etiopia/Eritrea, o.l. Når RU hevder at Sovjet er på frammarsj, må dere ikke bare se på situasjonen med ett øye: I tur og orden har Sovjet blitt kasta ut fra Egypt, Sudan og Somalia. Den tidligere sovjetiske basen i Berbera (Somalia) er overtatt av USA, Kenya har gitt USA baser, Egypt tilbyr det samme. I det indiske hav bygger USA i dag en kjempebase på øya Diego Garcia, og som kan overvåke hele regionen fra India til Sør-Afrika. Å framstille USA som en «døv og blind» ulv er derfor så blåøyd at man ikke kan tro at folk som hevder dette virkelig regner seg som marxister.

I motsetning til RU har ikke SU stivnet i sitt syn på den internasjonale situasjonen. SU har støttet EPLF og ELF gjennom flere år, og ser ikke at det skal

være noen motsetning mellom det, og det å støtte FSLN i Nicaragua og SWAPO i Namibia. SU støtter aktivt opp om Operasjon Dagsverk til Eritrea, men når har Rød Ungdom noen gang gjort noe konkret for å støtte SWAPO i Namibia, som dere hevder dere støtter?

SU fordømmer invasjonen i Afghanistan, og har utviklet et langt mer kritisk syn på Sovjet de siste tre åra. Men dette må ikke få folk til å se seg blind på realitetene i verden: Det er fortsatt transnasjonale selskaper fra USA, Vest-Tyskland (Verdens største handelsnasjon med industrivarer) og Japan som dominerer verdensøkonomien. Selv land som forsøker å bryte med imperialismen, og å føre en sosialistisk politikk er tvunget til å importere vestlige varer og maskiner, fordi bl.a. Sovjet har lite å tilby. Den sovjetiske økonomien er tilbakeliggende sammenlignet med den vestlige, og dette er grunnen til at Sovjets forsøk på kontroll med Egypt, Somalia, etc. ikke lyktes. De økonomiske båndene var ikke særlig sterke, og militærleveransene kunne lett erstattes av andre.

Å analysere verden ved hjelp av begge øyne og en smule humorkommelse er nødvendig for den anti-imperialistiske politikken i 80-åra. Når Rute 80 hevder vi er bakstreverske, så tar vi det med stor ro. Vi innser gjerne at Sovjet i likhet med USA & Co ønsker mer innflytelse og at Sovjet for øyeblikket er involvert i

blodige konflikter og som vi fordømmer. Men om et par måneder kan vi risikere at det sitter en politisk ledelse i USA som har som hovedslagord «To make America great again», og som til og med kan tenke seg å forsøke å vinne en atomkrig. Rød Ungdoms analyse av verden holder dessverre ikke dersom dere tror at Sovjet er den eneste faren for framtida.

Kameratslig hilsen
Øystein Gudim, offisiell talsmann for Sosialistisk Ungdom.

P.S. Det er ikke vår oppgave å svare for Norges Kommunistiske Ungdomsfylking, men dere bør i anstendighetens navn ha oppdagat at NKU har gått mot Sovjets invasjon i Afghanistan? Litt redelighet er neppe dumt?

Rød Ungdom svarer:

Det teoretiske nivå i henholdsvis SU og RU kan selsagt diskuteres, men hovedsaken er faktisk hvilke standpunkter organisasjonene tar. Gudim velger i sitt svar å ikke kommentere SU's tilknytning til Moskvaorganisasjonen VDU og SU's fordømmelse av frigjøringsbevegelsene i Afghanistan. Disse eksemplene var faktisk blant de viktigste for å dokumentere at SU opererer med et historisk tilbakelagt verdensbilde.

Gudim skriver at det er de transnasjonale selskapene og det kapitalistiske systemet som utbytter landene i den tredje verden. Dette er selsagt riktig. I Operasjon Dagsverk la Rød Ungdom vekt på å dokumentere nettopp dette. Men Sovjet bryter på ingen måte med dette imperialistiske verdenssystemet. I Etiopia overtar Sovjet gruvene USA forlater, og Sovjets utbytting av Cuba er helt identisk med den vestlige verdens utbytting i den tredje verden. USA har selsagt et større økonomisk engasjement i den tredje verden enn Sovjet. Men årsaken til det ligger først og fremst i det faktum at Sovjet er en nykommer.

Forholdet til nykolonien Cuba viser at det hverken skorter på viljen eller evnen.

Gudim forsøker å gi inntrykk av at USA styrker seg på Afrikas Horn. Uten å nevne Sovjets forsøk på å kontrollere inngangen til Rødehavet gjennom Sør-Jemen og Etiopia, og at opprettelsen av Diego Garcia er et resultat av at USA måtte forlate telekommunikasjonsbasen Kagnew i Eritrea, blir en slik påstand meningsløs. Sovjet har faktisk valgt å støtte Etiopia framfor Somalia. På grunn av stridighetene om Ogadenprovinns var det umulig for Sovjet både å støtte Barre i Somalia og Mengistu i Etiopia. Etiopias betydning i Afrika gjorde valget enkelt.

Rød Ungdom mener det er viktig å se på utviklingstendensene i verdenssituasjonen. Og den viktigste tendensen er at USA er på tilbakegang (og derfor ønsker å opprettholde status quo) og at Sovjet er i framgang. USA's tilbakegang var illustrert i artikkelen i siste nummer av Rute 80 (USA grep bl.a. ikke inn i revolusjonene i Iran og Nicaragua). I tillegg kan nevnes Vest-Europas og Japans relative uavhengighet av USA. USA er fremdeles en supermakt som utbytter land og folk over hele kloden, men det kan ikke hindre oss fra å analysere Sovjets utvikling. Og i verdensmålestokk har Sovjet blitt den farligste og mest aggressive supermakten.

Når Gudim nevner USA's atomstrategi, som nå er under omlegging til første-slags kapasitet, får jeg en beklemt følelse av at en nettopp ikke analyserer verden med «begge øyne». Flere kilder hevder at Sovjet i lang tid ikke bare har hatt første-slags kapasitet (vinne en atomkrig ved ett slag, etter at en konvensjonell krig har brutt ut) men også opererer utifra en «forkjøps»-strategi. Dvs. at Sovjet kalkulerer med at de skal vinne en atomkrig ved å være først ute med å avfyre atomraketter, før en krig i det hele hatt har startet.

Bjørghulf Braanen
Rød Ungdom

IVRIGE SLAG MOT LENIN

Nepppe en klassiker for 80-åra

MAKTEN, SOSIALISMEN OG DEMOKRATIET

I Sverige føres en debatt om sosialismen tilsvarende den norske. Men i mange spørsmål har den svenske debatten konsentrert seg om andre spørsmål enn den norske debatten. Siste tilvekst er en bok kalt «*Makten, sosialismen og demokratiet*» utgitt av tidsskriftet Zenit. forfattere er Håkan Arvidsson og Lennart Berntson. Og det er ikke lite i den marxist-leninistiske teorien og praksisen som forfatterne forkaster.

Gjennom en lærerik historisk framstilling retter forfatterne søkelyset mot angrepsmålet; *leninismen*.

Forfatterne hevder at en sosialistisk omveltning i de vestlige kapitalistiske landene ikke kan gjennomføres ved en revolusjon som knuser den borgerlige staten. Til tross for at de erkjenner at staten fortsatt fungerer som en undertrykkelsesmaskin, som har til oppgave å opprettholde kapitalismen, tar de rett så mange forbehold. De hevder bl.a. at arbeiderklassen i Vesten har styrket sin stilling *innenfor* staten, at staten ikke lenger er direkte styrt av borgerskapet og at staten har fått en selvstendig rolle i forhold til klassekampen.

Staten inngår, ifølge forfatterne, reelle kompromisser mellom borgerskapet og arbeiderklassen.

VÆPNA REVOLUSJON

Arvidsson og Berntson mener en omveltning av revolusjonær eller voldelig art ikke lenger er mulig. De begrunner dette med at den borgerlige militærmakten nasjonalt og internasjonalt har blitt så sterk at arbeiderklassen umulig kan styrte borgerskapet. Arbeiderklassen må derfor begi seg inn på en stillingskrig som skal sikre borgerskapet en «verdige» retrett. Arbeiderklassen kan ikke stille makthaverne i den posisjonen at de enten må velge å gi fra seg makten eller slå arbeiderklassen ned. Derfor blir

den eneste mulige strategien å sikre arbeiderklassen økende innflytelse *innenfor* det kapitalistiske samfunnets rammer. Hvis det vestlige borgerskapet skal beseires må det ha blitt så svakt og ha kompromisset bort så mye av sin makt at det ikke kan iscenesettes en væpnet kontrarevolusjon.

PROLETARIATETS DIKTATUR

forfatterne fortsetter sitt oppgjør med leninismen (og marxismen), med å hevde at proletariats diktatur er en historisk umulighet, fordi den sosialistiske gjenreisningen må være en direkte fortsettelse av den demokratiseringsprosess som er innledet før den politiske omveltningen. En slik prosess gir ikke plass for begrepet proletariats diktatur. Arvidsson og Berntson mener også at proletariats diktatur, uansett fine ord, blir partiets diktatur over arbeiderklassen og folket.

Forfatterne fortsetter med å påpeke at kommunismen som det endelige målet ikke er en historisk *nødvendighet* som Marx hevdet, men en historisk *mulighet* (av flere?) Med i dragsuget går også begrepet som kommunistpartiets ledende rolle og demokratisk sentralisme.

MÅLSETTINGEN

Som vel de fleste har oppfattet er denne boka ikke noe forsøk på å kritisere *deler* av marxismen-leninismen, men på bakgrunn av de historiske erfaringene en kan trekke ut av Sovjet-samfunnets utvikling og de kommunistiske partienes linje i Vest-Europa, å ta et endelig oppgjør med leninismen. Leninismen oppfattes som et produkt av de særegne forholdene i Russland, og den kan i følge forfatterne overføres på forholdene i de kapitalistiske landene i Vest-Europa.

HVORFOR ER BOKA INTERESSANT?

Det, i det kjedsommelige, gjentatte uttrykket fra den norske Sosialisme-debatten om å «kaste barnet ut med badevannet» kan defor med rette betegne denne boka. Hvorfor er så boka et interessant debattinnlegg? Grunnen til det er at boka tar utviklingen i de sosialistiske landene etter den russiske revolusjonen på alvor. Forfatterne forsøker å oppsummere hvorfor det ikke lyktes å bygge sosialismen i Russland og hvorfor de kommunistiske partiene i Vest-

—Lenin slås overende i den svenske «klassikeren» *Makten, Sosialismen og Demokratiet*

Europa ikke evnet å utløse sosialistiske revolusjoner. I forhold til den norske debatten, som har hatt en tendens til å avfeie en diskusjon om historiske realiteter til fordel for Leninsitater, er denne boka en frisk vårbis. I valg av *metode* burde den svenske boka være et forbilde for den norske sosialismedebatten.

DEMOKRATIET

Det viktigste i boka er diskusjonen omkring demokratiet. Demokratiet i det borgerlige samfunnet og demokratiet under sosialismen. Forfatterne hevder at de kommunistiske partiene har hatt en dobbeltholdnig i forhold til demokratiet. På den ene siden har de (ikke alltid i følge forfatterne) kjempet for demokratiet under kapitalismen, men på den andre siden har kommunistene ikke ment at sosialismen skal gi de *samme* demokratiske rettighetene.

Arvidsson og Berntson mener at det er i kampen for å utvide og styke demokratiet under kapitalismen at det sosialistiske samfunnet skal vinnes. Demokrati i forfatternes mening er ytringsfrihet, trykkefrihet, representativt valgsystem, frie og hemmelige valg og *retten til maktskifte*, ihvertfall i ordnede og regulerte former. Til tross for at forfatterne ikke seriøst argumenterer for hvordan arbeiderklassen og folket skal beholde makten i det sosialistiske samfunnet, er det klart at de her berører helt vesentlige problemer. Det er et problematisk skille mellom vår propaganda mot kapitalismen og de rettighetene det sosialistiske samfunnet i realiteten har gitt.

DEN STATLIGE KONTRA DEN SIVILE SEKTOR

Boka drøfter videre statens rolle i de Øst-Europeiske samfunn. Ifølge Marx skulle sosialismen medføre at staten døde bort til fordel for produsentenes frie samvirke under kommunismen. Lenin er inne på det samme når han snakker om at arbeiderklassen må delta i de statlige beslutningene. Men utviklingen i de sosialistiske landene har derimot medført en stadig utvidelse av statens virkeområde. Arvidsson og Berntson mener den sivile sektoren må utvides. Den sivile sektor omfatter all produksjon, samvirke og meningsdannelse som skjer «uavhengig» av staten. De mener at den sosialistiske bevegelsen må kjempe for å utvide den sivile sektoren både under kapitalismen og sosialismen. Men likevel erkjenner forfatterne at hovedspørsmålet etter den sosialistiske revolusjonen er hvem som har makten i staten og hvordan. På dette området er det klart at vi i den norske sosialismedebatten har kommet kort. Vi har på ingen måte avklart hvordan de brede lag av folket skal ha innflytelse over statsmaktens beslutninger.

TYNN ARGUMENTASJON

Bokas avvisning av begrepet proletariats diktatur er gjort på et uhyre tynt grunnlag. I iveren etter å slå Lenin overende blir hele argumentasjonen mot proletariats diktatur en argumentasjon mot partiets diktatur, og dermed synes ikke denne delen av boka å tilføre debatten noe nevneverdig nytt. Ikke på noe punkt blir det tatt opp hvordan arbeiderklassen skal sikre at det sosialistiske systemet ikke går tilbake til kapitalismen. Hvordan skal en hvis

en forkaster proletariats diktatur sikre at arbeiderklassen og folket blir de bærende krefter i samfunnet?

Kommunistpartiets rolle som fortropp og bærer av den vitenskapelige sosialismen blir heller ikke tatt opp, til tross for at forfatterne går imot begrepet «kommunistpartiets ledende rolle». Hvordan skal en hvis en fornektet kommunistpartiets ledende rolle sikre at samfunnet utvikler seg mot kommunismen? Til tross for at boka gir god argumentasjon for at Lenin endret syn på partiets betydelighet i løpet av den russiske revolusjonen, synes vi marxismen-leninismens teori om nødvendigheten av proletariats diktatur og et ledende kommunistparti står seg godt i forhold til Arvidssons og Berntsons lettvinde avvísninger av leninismen.

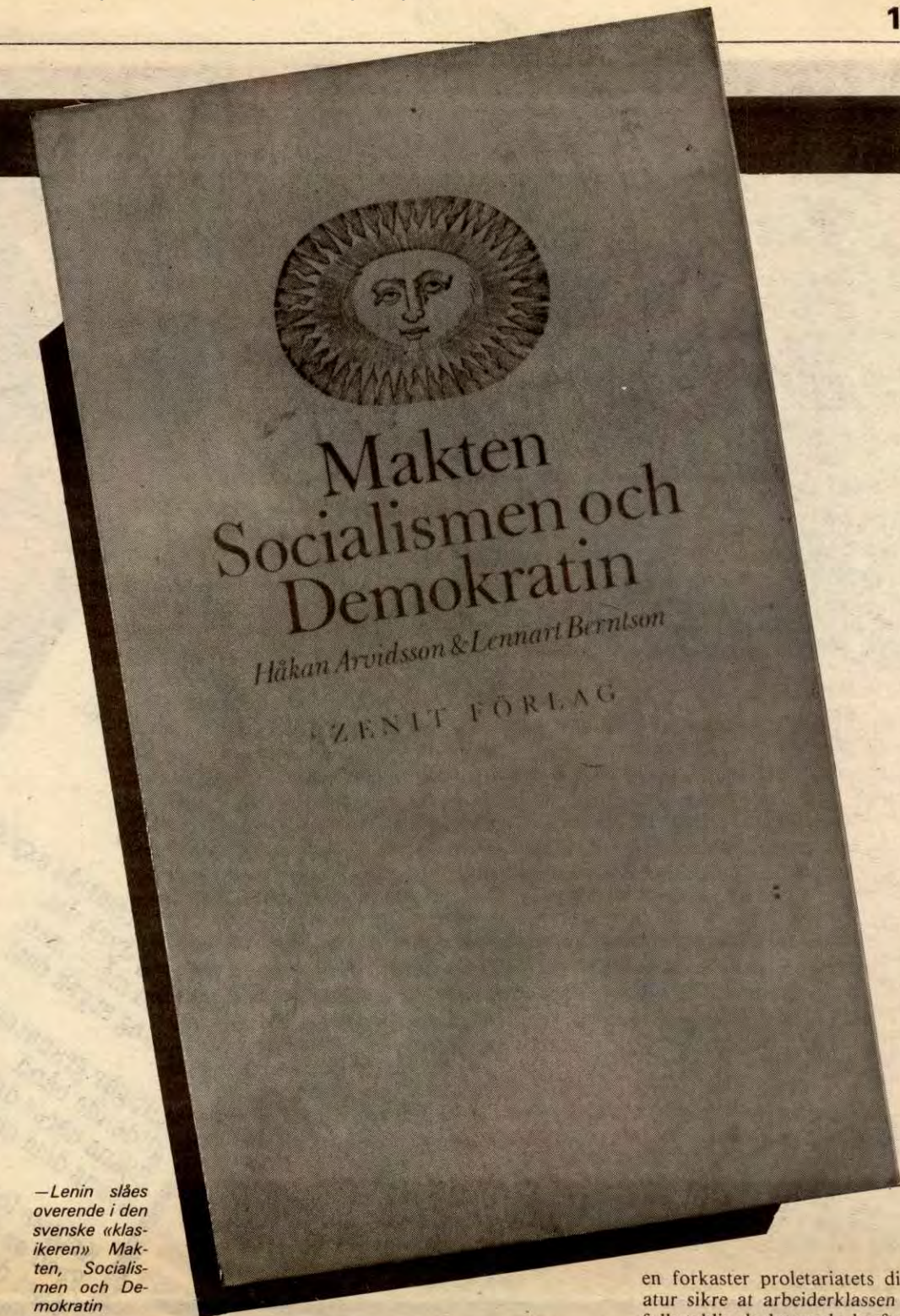
KLASSIKER FOR 80-TALLETS VENSTRE?

Som en konklusjon vil vi hevde at denne boka *kunne ha blitt* en viktig bok for den kommunistiske bevegelse. Fordi den gjør et forsøk på å oppsummere sosialismens utvikling i de 60 årene vi har sett den som politisk realitet, angir den *metoden* vi må bruke for å fornye sosialismebegrepet slik at det evner å vinne tilslutning.

Men fordi Arvidsson og Berntson entydig tilslutter seg sosialdemokratiet og forkaster leninismen uten å gi realistiske alternativer, har de ikke evnet å skrive en slik bok.

Når sjefredaktøren i «Gnist», organ for AKP (m-l)s svenske søsterparti, SKP, argumenterer for at boka kan bli «något av en klassiker för 80-tallets vänster» er vi desverre ikke med på ferden.

Bjarne Brorson & Axel Restan

Kommunismen — en historisk mulighet eller nødvendighet?

GI MIDDEN

Kringsatt av fiender, gå
inn i din tid!
Under en blodig storm –
vi dig til strid!

Kanskje du spør i angst,
udekket, åpen:
hva skal jeg kjempe med,
hva er mitt våpen?

Her er ditt vern mot vold,
her er ditt sverd:
troen på livet vårt,
menneskets verd.

For all vår fremtids skyld,
søk det og dyrk det,
dø om du må – men;
øk det og styrk det!

Stilt går granatens
glidende bånd.
Stans deres drift mot død,
stans dem med ånd!

Krig er forakt for liv.
Fred er å skape.
Kast dine krefter inn:
døden skal tape!

Elsk – og berik med drøm –
alt stort som var!
Gå mot det ukjente,
fravrist det svar.

Ubygde kraftverker,
ukjente stjerner –
skap dem, med skånet livs
dristige hjerner!

Edelt er mennesket,
jorden er rik!
Finnes her nød og sult,
skyldes det svik.

Knus det! I livets navn
skal urett falle.
Solskinn og brød og ånd
eies av alle.

Da synker våpnene
makteløst ned!
Skaper vi menneskeverd,
skaper vi fred.

Den som med høire arm
bærer en byrde,
dyr og umistelig,
kan ikke myrde.

Dette er løftet vårt
fra bror til bror:
vi vil bli gode mot
menneskes jord.

Vi vil ta vare på
skjønnheten, varmen –
som om vi bar et barn
varsomt på armen!

Nordahl Grieg, 1936